

VSI SMO ODGOVORNI

Vsak občan je dolžan opravljati javno in drugo družbeno funkcijo, ki mu je zaupana, in je za opravljanje funkcije osebno odgovoren.

(IZ USTAVE SFRJ)

Kot člani Socialistične zveze ali drugih družbeno-političnih organizacij se pogosto sestajamo, da bi se pogovorili o raznih problemih in da bi zavzeli do njih ustrezna stališča. To so naše tribune, na katerih razmišljamo, kar nam ni jasno, bistrimo svoje poglede, začitujemo pot, po kateri bomo uresničevali konkretne, vsakodnevne naloge socialistične graditve. Pri tem pa pogosto tudi grešimo, ker se zadovoljimo z zapisničnim beleženjem sklepov, nato pa čakamo rešitve. To pa je narobe. Namen demokratičnih tribun ni, da vztrajno pošiljamo zapisnike z ugotovitvami »pristojnim« organom, temveč da si vcepimo razčiščenost in sprejeta stališča v zavest in da se bojujemo zanje, za njihovo uresničevanje. Ta boj se odvija na naših delovnih mestih, kjer se je treba spoprijemati s težavami, ki izvirajo iz zaostalosti, in z nalogami novega časa, v proizvodnji, ki jo je treba dvigniti na višjo raven, se truditi za vojni izvoz, na torišču razvijanja novih odnosov, skratka vsepovsod, kjer delamo in živimo.

Pogosto slišimo pripombo, ali se sploh izplača hoditi na sestanke, ko pa tako in tako ne upoštevajo naših odločitev. V takem pojmovanju ni samo sled oportunitizma temveč tudi napačen pogled na vlogo družbeno-političnih organizacij. Če bomo analizirali delo katere organizacije, katere sklepev baje ne upoštevajo, bomo morda ugotovili, da je med njenimi člani precej takih, ki svojih družbenih funkcij ne opravljajo vestno. Težava namreč ni toliko v tem, da ta ali oni posameznik, ki opravlja odgovornejšo dolžnost v občini, ne upošteva sklepov tega ali onega sestanka, temveč bolj v zgrešenem pojmovanju, po katerem obstajata dva bregova: na eni strani množice, ki kritizirajo, bičajo napake, dajejo predloge, terjajo pravice

in tako dalje, na drugi strani pa določen krog funkcionarjev, ki mora samo poslušati in ki mora ugoditi vsaki želji.

K mnenju, s katerim se pogosto srečujemo, češ da bi bil zdaj že čas, da poslanci začno uresničevati svoje poslanstvo in izpolnjevati dane obljube, je treba dodati tole: Za to, kako bodo poslanci izpolnjevali svoje obveznosti do volivcev, niso odgovorni samo oni! Pri tem ne gre samo za enostransko odgovornost. Plodno delo poslancev bo odvisno tudi od zanimanja občanov za njihovo delo. Tena povezanost poslancev s terenom je odvisna tudi od tega, koliko bodo iskali pot sodelovanja tudi občani sami, ali bodo postavljali vprašanja, terjali odgovore in tako dalje. To je nadalje odvisno tudi od občinske skupščine, koliko bo pritegovala poslance k svojem delu, jih seznanjala s perečimi problemi, jim dajala na voljo potrebne informacije za delo v skupščini in podobno. Po drugi strani pa so seveda tudi poslanci odgovorni, da se neprestano povezujejo s terenom, iščejo stike z volivci, prisluhnejo njihovim težnjam in problemom ter s poznavanjem utripa življenja bogatijo in pestrijo delo skupščine. Njihova aktivnost pa mora biti tudi obrnjena — od skupščine navzdol, tako da bodo seznanjali občane v komuni s splošnimi smernicami razvoja, z načeli socialistične graditve in s tem dajali konkretne, vsakodnevni politiki upravljavcev trden okvir in oporo.

Zgodi se, da hkrati ko sicer upravičeno kritiziramo neaktivnost tega ali onega poslanca oziroma odbornika, spregledamo svojo pasivnost. Oboje je namreč nerazdružljivo. V pogojih uspešnega delovanja zborov občanov, organizacij Socialistične zveze, samoupravnih družbenih organov in drugih oblik neposredne demokracije je skoraj nemogoče, da bi mogli sedeti v skupščini — od občinske do zvezne — neaktivni predstavniki. Tako razgiban, politično osveščen teren tega sploh ne bi dopuščal. Terjal bi obračun dela, razpihal bi dremavost, grajal neodgovornost.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V Zvezni skupščini v Beogradu se bo v četrtek slovesno začela 52. konferenca Interparlamentarne unije, ki bo razpravljala o najvažnejših problemih sodobnega sveta. Poglavitno pozornost bodo posvetili miru in mednarodnemu sodelovanju. Jugoslavlani še posebej pozdravljamo, da so na dnevnem redu vprašanja, ki so usodnega pomena za današnji svet. Kdor se zanima za mednarodne probleme, dobro ve, da se svet nahaja na preokretnici, na poti izbire med vojno in mirom. Katero pot si bo izbral, pa je v mnogočem odvisno od politike vlad ter vztrajnega in doslednega boja naprednih in miroljubnih sil širom sveta.

Kongres Interparlamentarne unije se vrši v spremenjenem mednarodnem položaju, ko so pogoji za nadaljnji napredek na poti za udržitveni miru bolj ugodni kot kdajkoli prej. Lahko pričakujemo, da bo tudi konferenca v Beogradu prispevala svoj delež v tej smeri. Ta mednarodna organizacija je pomemben faktor v sodobnem svetu. Interparlamentarna unija združuje sedaj 69 držav, v bližnji prihodnosti pa se bo to število še povečalo. Unija je že doslej sodelovala z vrsto mednarodnih organizacij.

Jugoslavija aktivno deluje v tej mednarodni organizaciji. »Mi želimo — je rečeno v pozdravnem sporočilu tov. Edvarda Kardelja konferenci — »da bi bila Interparlamentarna unija še nadalje in v vedno večjem obsegu orodje medsebojnega spoznavanja in zblizevanja med narodi, miroljubnega sodelovanja ter naporov za udržitveni miru na svetu, na podlagi miroljubne in aktivne koeksistence, pravice vsakega naroda na samoopredelitev in nevmešavanja od

zunaj v notranje zadeve drugih narodov.«

Predsednik SFR Jugoslavije Tito bo v nekaj dneh odpotoval na povabilo predsednikov štirih latinskoameriških držav na obisk v Brazilijo, Čile, Bolivijo in Mehiko. To so najpomembnejše

Konferenca Unije v Beogradu

države v Latinski Ameriki, katerih pomen v mednarodnem svetu pa nenehno narašča. Našega predsednika so povabili, naj obišče tudi nekatere druge latinskoameriške države, kar pa žal zaradi pomanjkanja časa to pot ni mogoč sprejeti.

Države, ki jih bo predsednik Tito obiskal, imajo drugačno družbeno ureditev, kot je pri nas, različni so pogoji, v katerih tam živijo, imajo pa tudi drugačno zgodovino. Navzlic temu pa lahko najdemo, četudi nas loči velika daljina, stične točke, nekaj, kar je nam vsem skupno. Predvsem nas povezujejo skupna stremeljenja za ohranitev in udržitveni miru, težnja po sodelovanju na enakopravni podlagi in napredku. Na tem področju je bilo sodelovanje še

posebno z nekaterimi državami tega kontinenta, kot so Bolivija, Brazilija, Čile in Mehika, zelo uspešno v okviru OZN. S temi državami smo sklenili vrsto sporazumov, z njimi sodelujemo na gospodarskem, znanstveno-tehničnem, kulturnem in drugih področjih.

Pred odhodom je predsednik Tito poslal narodom Bolivije, Brazilije, Čila in Mehike »najtoplejšje pozdrave in najboljše želje jugoslovanskega ljudstva«, hkrati pa je izrazil upanje, da bodo ti obiski prispevali tudi k splošnim naprom vseh miroljubnih in naprednih sil sveta za razvoj mednarodnega sodelovanja in udržitveni miru.

V Južnem Vietnamu je položaj še vedno napet in Ngo Din Diemova vlada se brezuspešno trudi, da bi pripeljala deželo do normalizacije. Jez med budistično večino in katoliško manjšino se je še poglobil, strasti so se razvele. Na ulice so prišli tudi študentje ter začeli demonstrirati proti Diemovemu režimu. Vlada je ostro reagirala ter poslala nad študente policijo in vojsko. Več kot 1200 študentov so zaprli, učenec nižjih šol pa so poslali v posebna središča za »prevzgojo« na račun staršev.

Zaradi take politike do prebivalstva, predvsem pa budistov, pa je Diemov režim prišel v precejšnjo nemilost pri svojih zaveznikih v Washingtonu. Govorilo se je že, da bodo ZDA ukinile pomoč sedanji vladni garnituri, ki se je tako kompromitirala med ljudstvom. To se je pričakovalo zato, ker je podpora takemu režimu škodovala tudi ugledu ZDA na tem področju. No, sedaj je predsednik Kennedy izjavil, da pomoči ne bodo ukinili. To kaže, da skušajo le nekako uskladiti odnose med ZDA in sajgonsko vlado.

Pred očmi je treba imeti tudi to: kritičen je treba biti do vsakogar, ki nevestno opravlja javno in drugo družbeno funkcijo, in to ne glede na to, ali gre za poslanca ali pa samo za člana hišnega sveta. Neaktivnosti ne sme biti prostora v našem življenju. Nikogar ne moremo prisiliti, da prevzame ta ali ona funkcijo, če mu ta ne leži, ako se ne čuti dovolj sposobnega zanj in celo, če je preobremenjen z drugim družbeno-političnim delom. Vsakdo lahko izbira, ali bo sprejel zaupanje volivcev ali pa ga bo odklonil, če ima za to upravičen razlog. Toda če sprejmemo funkcijo, jo moramo potem tudi vestno opravljati. Ne smemo se rogati zaupanju ljudstva. Zmeraj moramo ime-

ti pred očmi, da je volja ljudstva najmočnejša. In ne smemo pozabiti, da sta zaradi naše nemarnosti in neodgovornosti, medtem ko obstaja na-

ša funkcija samo na papirju, oškodovana predvsem razvoj in napredek skupnosti, naša lastna blaginja.

J. B.

Gozdovi v šestih razredih

Po odločbi, ki jo je izdala Kot, deloma k. o. Petrova občinska skupščina v Črnomlju, so gozdovi v tej občini razvrščeni v šest vrednostnih razredov. Prvi razred obsega k. o. Črnomelj in Loko z delom k. o. Talčji vrh; v drugem razredu so k. o. Dobliče, Gradac, Semič, Vinji vrh in del k. o. Maverlen, Talčji vrh, Petrova vas, Tanča gora in Zastava; v tretji razred pa spadajo gozdovi v k. o. Belčji vrh, Blatnik, Griblje, Tribuče, Brezje, Črešnjevce, Butoraj, Golek, Hrast, Krasinec in

Kot, deloma k. o. Petrova vas, Pribišje, Sodji vrh, Strekljavec, Talčji vrh, Tanča gora, Dragatuš, Vinica, Beden, Maverlen in Zastava; gozdovi četrtega razreda so v k. o. Adlešiči, Črmošnjice, Učakovci, Marindol, Žunič, Preloka, Nova lpa, Stara lpa, Bukova gora, Kleč, Planina, Stale in deloma k. o. Dragatuš, Maverlen, Pribišje, Sodji vrh, Strekljavec, Talčji vrh, Tanča gora, Vinica, Beden, Sinji vrh in Radenci. Katastrske občine Damelj,

Ivo Škof

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● BRAZILSKO DRŽAVO PARANO je zajel katastrofalni požar, katerega še niso uspeli pogasiti. Veliko ljudi je našlo smrti, približno 300 tisoč jih je ostalo brez strehe, delo pa je izgubilo okoli 400.000 ljudi. Ogenj je uničil poleg drugega vse kmetijske kulture na tistem področju, telegrafске drogeve, šole itd. V zvezi s katastrofalnim požarom je predsednik Tito poslal predsedniku Brazilije Goulartu sožalno brzojavko.

● MEDNARODNI KONGRES RDEČEGA KRIŽA v Ženevi je v torek končal svoje delo. Na zaključnem zasedanju so sprejeli resolucijo, v kateri poudarjajo vlogo Rdečega križa kot čimtelja mira po svetu. Za resolucijo je glasovalo 59 držav članic, delegacije I.R. Kitajske, Albanije in Severne Koreje pa so se glasovanja vzdržale.

● V NIKOZIJI, GLAVNEM MESTU CIPRA, se je v torek začela konferenca izvršnega odbora afriško-azijske organizacije solidarnosti. Na konferenci so predstavniki 30 dežel. Kitajska delegacija skuša tudi na tej konferenci pridobiti nekatere delegacije za svoje razširjalske namene. Poglavitni spor je, ali bodo delegati na konferenci odobrili pristop k moskovskemu sporazumu o delni prepovedi jedrskih poskusov.

● NA REFERENDUMU O NOVI ALŽIRSKI USTAVI je od 5.122.854 volivcev glasovalo za ustavo 5 milijonov 16.692 ljudi, proti pa jih je bilo le 95.175. Ostale glasovnice pa so bile neveljavne. S tem je bila prva alžirska ustava sprejeta.

● PREMIER LR MADZARSKJE JANOS KADAR je prišel v ponedeljek na neuradni obisk v Jugoslavijo ter se je sestel s predsednikom Titom v Karadjordjevem. Razgovori so potekali v prijetnem in prijateljskem vzdušju.

Na sejmišču vse prodano

9. septembra je bil na novomeškem sejmišču bolj slab promet zaradi dežja, ki je dva dni nepretrgoma padal. Naprodaj je bilo 140 pujskov in so bili vsi prodani. Kupeev je bilo več kot prodajalcev, zato so slednji navili ceno. Tokrat so prodajali prašičke po 7.000 do 11.000 din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● V ponedeljek sta se sešla zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine, da bi razpravljala o petih zakonskih predlogih za pomoč Skopju. Ekspoze o predlogih zakonov je prebral Petar Stambolič, predsednik zveznega izvršnega sveta. Med predlaganimi zakonskimi osnutki sta tudi predpisa o ustanovitvi sklada in o razpisu notranjega posojila za obnovo in graditev Skopja.

V sklad za obnovo in graditev Skopja se bodo stekala tale sredstva: 2 odstotka iz sredstev, namenjenih za investicije, 2 odstotka na materialne izdatke splošne potrošnje, 1 odstotek iz sredstev za osebne dohodek in 2 odstotka od osnove davka na dohodek. Ker pa ta sredstva še daleč ne bodo zadostala za obnovo in graditev porušenega Skopja, bo razpisano še notranje posojilo v znesku 30 milijard dinarjev. Posojilo bodo prostovoljno vpisovali občani, družbeno-politične skupnosti ter delovne in druge organizacije. Vpisovati bodo začeli 25. septembra in zaključili 15. oktobra letos. Posojilo, ki bo vrnjeno v sedmih letih, bo vplačljivo nankrat ali v šestih obrokih.

Ko so predstavniki raznih dobrodelnih in drugih organizacij iz raznih držav obiskali Skopje in se na kraju nesreče prepričali o strašnem pustošenju, ki ga je zapustil potres, so izjavili, da je bila dosedanja pomoč tužine, čeprav hitra in dobrodošla, le kaplja v morju. To velja tudi za do sedaj zbrano pomoč v jugoslovanskih republikah, ki je bila zares učinkovita in ki je blažila prve rane, a še zmeraj ne zadostja za obnovo in graditev mesta, kjer je škoda za več sto milijard dinarjev. Tako veliko, katastrofalno škodo lahko prevzame nase le vsa skupnost, ki le edino sposobna, seveda ob izdatni pomoči vsega sveta, povrniti Skopju življenje. Tega Skopljani sami — četudi z ogromnim

žrtvami vsega makedonskega ljudstva — ne bi zmogli cela desetletja. Zato jim je treba pomagati.

LJUDSKO POSOJILLO ZA SKOPJE

● Danes je začela delati 52. konferenca Medparlamentarne unije, na kateri so se zbrale delegacije iz 60 držav. Slovesni otvoritvi je prisostvoval predsednik republike Tito, ki je pozdravil udeležence konference in jim zaželel plodno delo v korist miru in blaginje vsega človeštva.

● Iz sekretariata za notranje zadeve so sporočili, da so pred nekaj dnevi prišli devet diverzantov-teroristov, ki so jih poslale ustaške organizacije v tuzemstvu, da bi pri nas počenjali diverzije in teror. V Nemčiji in Italiji so jih šolali posebej za ta namen. Njihovi učitelji so bili ustaški zločinci, ki se že ves čas po vojni odtegujejo roki pravice, ker se boje odgovarjati za storjene zločine. Ko so naši organi prijeli diverzante, so našli pri njih nekaj kilogramov eksploziva. Ob aretaciji se niso upirali. Organi oblasti so odredili kazenski postopek in preiskovalni zapor.

● V Cerknem na Primorskem je bilo v nedeljo partizansko zborovanje, ki se ga je razen partizanskih brigad, sestavljenih iz preživelih borcev XXXI. divizije, udeležilo okrog 20 tisoč ljudi. Brigade so prikorakale na zborna mesto iz okoliških krajev, kjer so priredile prejšnji večer partizanske mi-

tinge. Ko so prispele v Cerkno, so se poklonile spomenu padlih borcev pred grobnico, ki so jo odkrili prejšnji dan. Po raportu so pripeli na brigadne zastave odlikovanja, ki jim jih je z ukazom podelil Vrhovni komandant Josip Broz Tito. Nato je zborovalcem govoril Jože Borštnar, nekdanji komandant IX. korpusa. — Velika partizanska slovesnost je bila tudi na Kozjanskem, kamor so prispele patrulje tudi iz Brežic, Vidma-Krškega in Sevnice. Na zborovanju je govoril nekdanji partizanski komisar Bogo Gorjan.

● V soboto je predsednik Tito odprl zagrebški velesejem, na katerem razstavljajo podjetja iz Evrope, Azije, Afrike, Severne in Južne Amerike — iz 43 držav. Razstavni prostor obsega površino 150.000 kvadratnih metrov.

● Okoli 4. ure zjutraj — to je bilo prejšnjo sredo — se je utrgal oblak nad Hrvatini in opustošil tamkajšnje predele. Največ škode sta utrpeli obe bolnišnici v Ankarani in Valdoltri. — Hudo neurje je razsajalo tudi nad Subotico, kjer je padala kot kokošja jajca debela toča. Škodo cenijo na več milijard dinarjev.

● Izvršni svet SRS je nedavno razpravljal o gradivu za družbeni plan, o pomoči Skopju in o pripravi za prehod na skrajšan delovni čas, glede katerih je bilo rečeno, da niso zadovoljive. Res je, da je med kolektivni ugodno razpoloženje za prehod na skrajšan delovni čas, vendar občutno zaoštrajajo ustrezni organizacijski ukrepi.

● V poštnem prometu pripravljajo nekaj novosti, tako na primer, da paketov ne bo treba več opremiti s pečatnim voskom, da bodo pospešili dostavo razglednic, ki igrajo pomembno vlogo v turizmu, in da bodo uvedli še druge izboljšave, ki bodo pripomogle k hitrejšemu poslovanju pošt.

OBČANI SEVNICE PRAZNUJEJO

Ko prideš v Sevnico, mesto, ki se stiska v dolini Save pod strmimi obronki okoliških hribov, te iznenadi nenavaden, zelo hiter utrip življenja. Skozi prostorno železniško postajo z bobni od časa do časa velika »dizelca«, ki povzroči oglušujoč ropot, za njo pa se vije tovor 40-tilh vagonov. Jugotaniin sika oblake pare v zrak, onstran proge kipijo kvišku dimniki Kopitarne. Sodobno stavbo tovarne Lisca, kjer stotine parov rok izdeluje umetelno žensko perilo, opaziš iznenada, ko si izza ovinka prispel pred njo; ob asfaltiranih ulicah tega majhnega mesta te vabijo sodobne trgovine, opazil boš novo gradbišče in vsak Sevnčan ti bo s ponosom povedal: — Novo šolo gradimo! Skratka, življenje kipi na vsakem koraku.

V slikovitih vasicah, razstresenih po dolinah in okoliškem gričevju te pozdravljajo sušilnice hmelja, hmeljevi nasadi, sodobni sadovnjaki in na novo zgrajeni obrati obeh kmetijskih združenj. V Krmelju, ki je bil še lani »črni revir«, boš presenečen ob stal pred gigant-sko stavbo Metalne, občudujoče bo zaplaval tvoj pogled po sveže prepletkanih stavbah, po novih zgradbah, na nekaj mrkih rudarjih, ki so skoroda čez noč postali kovinarji, pa boš opazil lesk v očeh in vester nasmehe. Sevnška občina praznuje! Preglejmo torej dosedanje težave, napore in uspehe ter razgrnimo načrte za jutrišnji dan. Vsega ne bomo mogli naštet, v vsem, o čemer bomo govorili na tej strani pa so napori in znoj občanov, ki se trudijo zase, za svoje otroke in hkrati s tem za boljše življenje v naši socialistični družbi.

Praznik je, zato pač lahko začnemo z uspehi. Kot dokaz uspehov je najprikladnejša uresničitev planskih obvez v prvem polletju, saj šteje sevnška občina med redke, ki so v polletju presegle plan. Nametali bomo zgolj nekaj pomembnejših števil, ki zgovorno pričajo o tem, da občani v prvem polletju letos niso držali rok križem.

Vse gospodarstvo je v polletju uresničilo letni plan s

podjetje v Sevnici, Konfekci-ja Jutrarnka, Stanovanjska skupnost v Sevnici ter Konfekci-ja Lisca v Sevnici. Planskih nalog niso uresničili edino v Metalni v Krmelju. Mizararski produktivni združenji v Sevnici (kot smo že omenili, bosta pričela oba obrata s celotnimi zmogljivostmi proizvajati šele v drugem polletju) ter v Trgovskem podjetju v Sevnici, kar je o-pravičljivo, ker se trgovska

jonov dinarjev, letos bodo pričeli z zemeljskimi deli med domom TVD Partizan in hišo dr. Pungersiča. Obrt je v občini zelo razvita, saj vrednost njene proizvodnje že presega vrednost industrijske. Letos so obrtna podjetja svojo proizvodnjo skoraj podvojila. Glavni delež pri ustvarjanju obrtne proizvodnje imajo konfekcijska Lisca, Mizar-ska produktivna združenja, konfekci-ja Jutrarnka in Komunalno podjetje. Tu gre omeniti tudi velike napore stanovanjske skupnosti, ki Sevnčanom nudijo mnoge obrtne usluge in storitve.

Gradimo novo šolo

Pereči problem šolskega pouka, ki je v Sevnici doslej potekal kar v štirih stavbah, bo kmalu rešen. Letos so začeli graditi novo šolsko poslopje, ki bo odpravilo dosedanje težave. Zanj bodo potrebovali 273 milijonov dinarjev, za letošnje leto pa je že zagotovljenih 95 milijonov. Preostanek bo, kot upajo, prispevali medobčinski sklad za investicije v šolstvu. Letos je urejeno tudi prešolanje otrok iz nižjeorganiziranih

V pretekli zimi, ki nas je iznenadila s svojo trdoto, so zlasti mnogi lesno industrijski obrati komajda dobivali dovolj surovin. Pogled na lesno skladišče Jugotaniina iz Sevnice dokazuje, da se letos ne nameravajo pustiti iznenaditi

dalje tov. Senica. Plan izvoza za prvo polletje letos je predvideval 100 filter ton tanina. Izvozili pa smo ga 168 filter ton! Seveda smo izvoz prekoračili tudi zaradi lanskim neprodanih zalog. Prav tako so bili pogoji na mednarodnem tržišču ugodnejši. Računamo, da bomo do konca leta izvozili okoli 400 filter ton tanina. S tem pa bomo prekoračili izvozni plan za 300 odst. Za izvožen tanin bomo dobili okoli 100 tisoč dolarjev. Predvidevamo, da bomo letni proizvodni plan 2 tisoč filter ton prekoračili za 10 odst.

S taninskim lesom je manj težav

Se vedno so težave zaradi surovin. Težko je, ker vse količine lesa za celo leto dobimo v obdobju februar-maj, to pa zato, ker je bila dovoljena je-

250 do 300 tisoč sadik. Lepotično drevesnico bodo razširili od sedanjega pol hektara na dva in pol hektara površine. V Kropnju in Loki bodo do leta 1968 razširili hmeljsko proizvodnjo za 30 hektarov. V živinorejskem obratu v Boštanju nameravajo do leta 1967 povečati število govedi na 300. Ekonomika bo pokazala, ali bo tu proizvodnja mleka ali pa mesa. Tudi na obratu v Loki je do leta 1968 predvidenih 200 glav govedi. Hkrati pa bodo do 1968 povečali krmno bazo na področju Boštanja in Loke za okrog 140 hektarov.

Uresničitev programa bo zahtevala veliko investicij. Nekaj investicij ima kmetijska združenja v Sevnici že zagotovljenih. Vsekakor bo že v bližnji prihodnosti kmetijska združenja v Sevnici pomembni činitelj v razvoju

sedmih mesecih so izvozili svoje proizvode v vrednosti nad 88.000 dolarjev. Vrednost izvoza pa bo, če bo šlo vse po sreči, ob koncu leta znašala 257 tisoč dolarjev. Pri izvozu se kolektiv spoprijema z velikimi težavami zaradi neurejenih razmer na ameriškem trgu. Prav zaradi tega verjetno izvozni plan letos ne bo v celoti izpolnjen.

REŠITEV JE V REKONSTRUKCiji

Spodbuden je sklep kolektiva, da je potrebno povečati proizvodnjo in ustvariti pogoje za doseg dovolj sredstev za sklade, ki jih močno potrebujejo za prenovitev podjetja. Investicijski program Kopitarne v Sevnici namreč predvideva kompleksno obnovo podjetja. Skupna vlaganja za uresničitev tega programa pa znašajo nad milijardo dinarjev. S prenovitvijo Kopitarne se bo

VSINAPORIZA

53,9 odst. Ustvarjeni vnovčeni izrizek je za 96,5 odst. večji od lani, narodni dohodek za 79,1 odst., bruto o-sebni dohodek za 83,8 odst., čisti dohodek za 67,6 odst., število zaposlenih pa za 88,7 odst. večje od lanskega. Pravi-kar navedene številke so toliko pomembnejše, če upoštevamo, da bosta Metalna v Krmelju in Mizararska produk-tivna združenja v Sevnici začeli s polnimi zmogljivostmi šele v drugem polletju. Ne gre pa zanikati dejstvo, da je porast narodnega dohodka, ustvarjenega v prvem polletju, za več kot 14 odst. manjši od porasta vnovčenega iz-rizka, približno enako pa je tudi s čistim dohodkom. Vzrok za ta nesorazmerni porast (če presojamo uspehe po večvrstnih pokazateljih) so deloma v povečani amori-tizaciji, ki je bila uvedena letos, in v hudji zimi, ki je marsikje močno ovirala pro-izvodnjo. Brez dvoma pa so naštet nesorazmerja hkrati tudi posledica subjektivnih vzrokov v nekaterih kolekti-vih. Če upoštevamo dejstvo, da se je število opravljenih delovnih ur v proizvodnji povečalo v primerjavi z lanskim za 88,7 odst., istočasno pa da je narodni dohodek porasel za 79,1 odst. (bruto osebni dohodki so za 83,8 odst. večji), lahko vidimo, da se je produktivnost zmanjšala.

sezona prične šele v drugem polletju.

Zastarele obrate je treba rekonstruirati

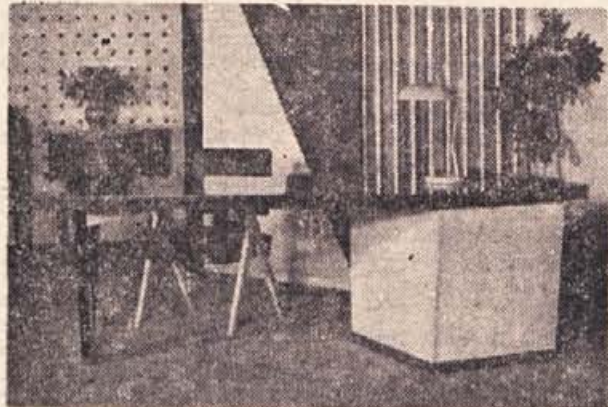
Malo prej smo ugotovili, da se je produktivnost dela v primerjavi z ostalimi pokazatelji povečala za manj, kot bi bilo pričakovati. Organizacijo dela bi bilo v nekaterih kolektivih moč izboljšati, napori delavcev pa bodo kronani s toliko večjimi uspehi, kolikor sodobnejša bodo proizvodna sredstva. Dokaz za pravilnost te trditve je prav gotovo Mizar-ska produktivna združenja v Sevnici, ki bo po rekonstruk-ciji lahko postopoma povečala proizvodnjo za tritirast. Najrši oreh, ki zahteva hitrega ukrepanja, sta zaradi iztrošenosti proizvodnih naprav brez dvoma Jugotaniin in Kopitarna. V Metalni, ki je nov obrat, z zelo lepimi perspektivami. Iz meseca v mesec zmanjšujejo škodo, ki jo je v proizvodnji povzročila zima, in so v juniju presegli mesečni plan že za 21 odst. ali za 39 milijonov dinarjev.

Turizem, trgovina in obrt — uspešno

Na gradu hite urejati vse potrebno, da bi iz te starodavne stavbe naredili vabljiv turistični objekt. Zavod za spomeniško varstvo bo še ta mesec pričel urejati, znano Lutrovo klet, takoj ko bodo zidarska dela za odpravo vlage opravljena. Grad nameravajo osvetle-vati z reflektorji. Vse sevnš-ke ulice so že lani asfaltirali, letos pa bodo po ulicah polo-žili še vrhno plast asfalta in uredili tudi pločnike. V dneh

Lepi uspehi v JUGOTANINU

— Vso proizvodnjo imamo prodano za 3 leta vnaprej. — Je vednega lica že takoj ob začetku obiska povedal računovodja Stefan Senica. Nadaljeval je: — V prvem polletju smo proizvodni plan presegli za 8 odst. Upoštevati pa moramo, da smo imeli 15-dnevni remont, ki močno vpliva na proizvodnjo, saj z njim izgubimo kar

Izdelki sevnške mizararske produktivne združenja

senca sečnja tega lesa. Takšna dobava pa je neugodna zaradi obratnih sredstev in ker kupujemo sveži les. V prvem polletju letos pa nismo dobili niti 50 odst. tega, kar letno porabimo, ker je bila huda zima in ker kostanjevega taninskega lesa manjka. Kljub težkam pa vendarle optimistično gledamo na rešitev tega problema. Letos smo namreč pri republikanskem sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo dobili dovoljenje tudi za letno sečnjo. Zato računamo, da bomo v septembru in v naslednjih mesecih dobili potrebne surovine.

Letno porabimo kot surovino 35 do 38 tisoč ton kostanjevega lesa. Iz slovenskih gozdov pa ga lahko črpamo največ 40 do 50 tisoč ton. V Sloveniji sta dve tovarni tanina z enako porabo lesa. Nasploh kostanjevega lesa za obstoječe zmogljivosti tovarni ni dovolj. Po mojem mnenju je edina rešitev v zmanjšanju jugoslovanskih tovarni tanina. To pomeni, naj bi vsaj dve tovarni preusmerili svojo proizvodnjo.

Kljub težavam delavci Jugotaniina vedno obrazov nalagajo svoj izdelek — tanin — na trg, ki ga z zaupanjem gledajo na prihodnost podjetja in tudi na svojo.

Napredek tudi v kmetijstvu

7-letni program razvoja kmetijstva v kmetijski združenji v Sevnici predvideva velik splošni razmah. Tako bo združenja imela do konca leta 1963 lastnih nasadov jablan in hrušk 51 hektarov, v naslednjem letu že 70 hektarov, v letu 1965 pa celo 200 hektarov na področju Kladja in Rožnega. Na področju Blance pa bo združenja imela do leta 1967 že 80 hektarov jablan in hrušk. Prav tako bo na področju Buče in Studenca imela polintenzivnih nasadov v kooperaciji 30 hektarov orehov in 60 hektarov jablan. Do leta 1967 pa bodo obnovili nasade črnega ribeza na področju Studenca in Razborja v obsegu 40 hektarov. Predvideno je tudi povečanje sadne drevesnice, tako da bi letno proizvajali

našega družbenega kmetijstva.

Prenovitev KOPITARNE

Kolektiv Kopitarne v Sevnici je zelo kritičen do sebe in je z uspehi v prvem polletju le delno zadovoljen. Razlog za to so predvsem objektivni pa tudi subjektivni činitelji. Znano je, da so v Kopitarni z majhnimi osebnimi dohodki zaposlenih. Vzrok za to pa moramo iskati predvsem v majhni produktivnosti dela. Drži, da pomanjkanje mehanizacije zahteva veliko fizičnega dela, in to predvsem nekvantificirane delovne sile. To se predvsem kaže na žagi, kjer je delo pretežno ročno, zato pa je tudi uspeh te enote slab. Pri vsem tem pa ne smemo mimo dejstva, ki nespodbudno vpliva na produktivnost. Ugotovljeno je, da se letos zmanjšuje obseg nagrajevanja po učinku, nasprotno pa se večja ona po času. To pa je prav gotovo že preživela oblika nagrajevanja. Poročilo o polletnem obračunu kolektiva Kopitarne ugotavlja, da je bilo letos komaj 32 odst. vseh opravljenih ur merjenih po učinku in kritizira tak postopek. Če bi delavce v tem kolektivu spodbujalo nagrajevanje po učinku, bi prav gotovo vložili več truda.

Veliko pozornosti posveča kolektiv izvozu. Izvažati mora tudi zato, da bi lahko izkoristili svojo zmogljivost Kopitarne. Da se bodo lahko uspešno vključili v mednarodno menjavo, so sklenili proizvodnjo prilagoditi tako, da bodo konkurenčni ostalim proizvajalcem na mednarodnem tržišču. V

vrednost proizvodnje povečala od dosedanjih 818,962.000 dinarjev na prek 2 milijardi dinarjev. Število zaposlenih pa bo porastlo samo za 249 ljudi.

Trenutno je v Kopitarni zaposlenih 542 ljudi. Skladno s tem bodo povečali tudi fizični obseg proizvodnje. V okviru prenovitvenega programa že adaptirajo posamezne obrate in stroje. Letos in prihodnje leto bodo obnovili obstoječi obrat za izdelavo kopit. V tem obratu bo električna napeljava v celoti izmenjena. V obstoječem in urejenem obratu bo proizvodnja potekala toliko časa, dokler ne bo zgrajen nov obrat. Ta bo imel večjo zmogljivost in bo v njem do potankosti urejen tehnološki proces. V sedanjem obratu pa nameravajo razviti specialno lesno galanterijo, ki jo mislijo izvažati, saj je po njej na zunanjem tržišču veliko povpraševanje. V Kopitarni urejajo tudi ostale objekte. Trenutno preurejajo sušilnico za umetno sušenje lesa, v izdelavi pa so projekti za novo sušilnico. Prav tako urejajo tehnološki proces obrata za izdelavo pet.

Vse kaže, da bo kolektiv s prenovitvijo podjetja dosegel že v bližnji bodočnosti velike uspehe.

13 delovnih organizacij je preseglo plan

V polletju so z vnovčenim izrizekom dosegli od 51 do 79 odst. letnega plana naslednje delovne organizacije: Kopitarna, Gostinsko podjetje Sevnica, Lekarna, Obrat družbene prehrane, Jugotaniin, Bife Svoboda v Krmelju, Kovinska delavnica v Sevnici, KZ Zasavje v Sevnici, KZ Tržišče-Sentjanž, Komunalno

Vojaki čestitajo

Fantje iz Sevnice, ki služijo v kadrovske rok v Karlovu, čestitamo vsem občanom za občinski praznik in želimo vsem družbenim in delovnim organizacijam, zlasti pa mladinskemu aktivu, še mnogo uspehov. Hkrati lepo pozdravljamo domače prijatelje in vse mladince in mladinke v občini. Viktor Kladnik, Ivan Hajak in Tone Vidmar, VP štev. 5379/4.

praznovanja občinskega praznika bodo v domu TVD Partizan odprli nove klubske prostore. Tudi novo polavtomatsko telefonsko centralo bodo dali te dni v promet.

Sevnška trgovina je dokaj razvita, zlasti pa prednjači s sodobno urejenimi trgovskimi lokali. Trgovsko podjetje Sevnica letos preureja na Glavnem trgu blagovnico, ki bo imela več kot štiristo kvadratnih metrov prodajnega prostora. Investicija bo veljala 8 milijonov dinarjev in bo končana še letos. Prav tako imajo v načrtu gradnjo nove benedicke črpalke, za katero so že izdelani načrti. Veljala bo 20 do 30 mili-

5 odst. letne proizvodnje, ki jo moramo seveda nadoknaditi. Predvsem smo vesel, ker so skladišča tanina zdaj skoraj prazna, medtem ko so bila zadržana leta največkrat napolnjena. Kakor sem že povedal, smo sklenili z domačimi kupci pogodbe o prodaji tanina za dobo 3 let. Tako imamo skoraj vso proizvodnjo za to obdobje že prodano.

V JUGOTANINU TUDI IZVAŽAJO

— Verjetno vas bo zanimal tudi izvoz, — je pripovedoval

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

Z VSEMI DRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI IN DELOVNIMI KOLEKTIVI

ČESTITA

VSEM OBČANOM ZA LETOSNJI OBČINSKI PRAZNIK IN JIM ŽELI SE MNOGO DELOVNIH USPEHOV TER OSEBNE SREČE.

V četrtak se je sestel izvršni odbor okrajnega odbora SZDL v Celju in razpravljalo o pripravah za izdelavo 7-letnega programa družbeno-gospodarskega razvoja in o problemih SLG v Celju. Naslednji dan je bila v Celju razširjena seja okrajnega sindikalnega sveta. Na njej so govorili o aktualnih problemih pri sestavljanju statuten delovnih organizacij.

Obe seji sta pokazali, da je zdaj po poletnih in dopustnih treba z vsem čutom odgovornosti in z vso prizadevnostjo pohiteti s sestavljanjem statuten delovnih organizacij in z delom pri sestavljanju programov za družbeno-gospodarski razvoj v prihodnjih 7 letih.

SESTAVLJANJE 7-LETNEGA PROGRAMA NE SME BITI OBROBNA NALOGA

Izvršni odbor okrajnega odbora SZDL v Celju je ugotovil, da se je premalo govorilo o pomembnosti 7-letnega programa, katerega sestavni del bo tudi družbeni načrt za prihodnje leto. Sprito tega bodo politične organizacije in občinske skupščine morale čimprej nadomestiti zamujeno in seznaniti občane in proizvajalce s pomenom programa, hkrati pa bo treba poskrbeti za čim hitrejšo izdelavo študij o možnostih razvoja posameznih gospodarskih panog in družbenih služb ter za pravočasno izdelavo programskih osnutkov.

7-letni program družbeno-gospodarskega razvoja bodo sprejemale občinske skupščine, medtem ko bo okrajna skupščina sestavila in sprejela le resolucijo programskega načrta s potrebnimi dokumentacijami. Razen tega bodo v celjskem okraju za določena območja - ne glede na občinske meje - izdelali še regionalne načrte za razvoj posameznih gospodarskih panog. Takšni načrti naj bi zajeli na primer lesno, tekstilno in živilsko industrijo in kmetijstvo, to pa bo terjalo, da bodo dogovori posameznih gospodarskih organizacij o medsebojnih odnosih v proizvodnji, specializaciji in sodelovanju v proizvodnji sestavljeni del razprav ob sestavljanju 7-letnega programa. Isto velja za družbene službe.

Doslej izdelani programski osnutki so precej površno izdelani in v občinah je čutil pomanjkanje sposobnih ljudi za takšno delo. Za izdelovanje študij o razvoju posameznih gospodarskih panog bo potrebno več posvetovanj in na seji izvršnega odbora OO SZDL so poudarili, da pri tem delu lahko mnogo pomagajo zlasti Okrajna gospodarska zbornica, Zavod za navredke gospodarstva in strokovna združenja.

V delovnih organizacijah celjskega okraja so se že loili sestavljanja osnutkov 7-letnega programa, pri okrajni skupščini in občinski skupščini pa so imenovali organizme in institucije, ki bodo skrbeli za sestavljanje programov in študijsko obdelovali posamezne probleme.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU BO TUDI V PRIHODNJE GOSTOVALE V OBČINAH IZVEN CELJA

Na isti seji je izvršni odbor okrajnega odbora SZDL obravnaval še probleme SLG v Celju. Le-to je v pretekli gledališki sezoni uprizorilo 221 pred-

stav, od teh 140 na domačem odru in 81 predstav v krajih izven Celja. Predstave je obiskalo 67.000 ljudi. Za celjsko SLG so to zadovoljivi uspehi, uveljavilo pa se je tudi s kakovostnimi uprizoritvi. Tako je v prejšnji gledališki sezoni že tretjič sodelovalo na Sterijinem pozorju v Novem Sadu, njegove predstave pa je večkrat prenašala tudi jugoslovanska televizija.

Izvršni odbor OO SZDL se je zavezal za prizadevanja gledališkega kolektiva, da bi tudi v prihodnji sezoni gostoval v raznih krajih izven Celja in da bi umetniško besedo poneslo tudi na Kozjansko, čeprav so gostovanja povezana z večjimi stroški. Prav tako se je izvršni odbor zavezal za pobudo celjskega gledališča, da bi v letošnji sezoni uvedel abonmaje za delovne skupnosti in tako pritegnil v gledališče več delavcev.

SESTAVLJANJE STATUTOV DELOVNIH ORGANIZACIJ POTEKA POČASI

Na petkovi razširjeni seji plenuma Okrajnega sindikalnega sveta v Celju so ugotovili, da so v celjskem okraju sprejeli ali izdelali statute le v nekaj več kot 50 delovnih organizacijah. Glede na rok za izdelavo in sprejetje statuten so poudarili, da delo prepogojno poteka in da so neustreznost izgovorov posameznih delovnih organizacij na pomanjkanje časa in sposobnih kadrov, na dopuste, neizdelano zakonodajo, skrb za proizvodnjo in rekonstrukcijo, 7-letni program, volitve in celo na pomoč Skopju. Stevilo doslej izdelanih statuten kaže premajhen čut odgovornosti za ureditev notranje ustave, saj ni malo takšnih delovnih organizacij, v katerih je celotno doslej opravljeno delo le v tem, da so imenovali komisije za sestavo statuten.

V celjskem okraju poteka sestavljanje statuten še najbo-

lje v velenjski občini. Tam so izmed 45 delovnih organizacij 3 že sprejele svoje statute, v 15 delovnih organizacijah so jih izdelali in zdaj o njih razpravljajo, v 13 delovnih organizacijah zaključujejo s sestavljanjem tega dokumenta in le v 11 delovnih organizacijah so ostali samo pri imenovanju komisij. Delovne organizacije v tej občini so na splošno poskušale tudi več svojstvenih rešitev, kar velja zlasti za velenjski premogovnik.

Iz dosedanjih razprav o statutih delovnih organizacij na območju celjskega okraja je mogoče razbrati, da so pričakovali več in pestrejših razprav o statutih, vendar večina delovnih organizacij še vedno čaka, medtem pa čas mineva in se približuje rok za sprejetje tega za vsako delovno organizacijo pomembnega dokumenta. Tako je v celjski občini izmed vseh 123 delovnih organizacij le 8 takšnih, v katerih so statute že izdelali in jih dali v razpravo članom delovnih skupnosti.

Ob obravnavanju vsebinskih problemov v že izdelanih statutih so na seji omenili predvsem, da v nekaterih delovnih organizacijah niso dovolj ustvarjalno prilagodili ustav-

nih načel svojim konkretnim problemom. V statutih premalo obravnavajo proizvajalca kot sestavni del organiziranega kolektiva pri odločanju o bistvenih fazah skupnega dela. V mnogih statutih je več členov o dolžnostih samoupravnih organov in proizvajalcev, zelo malo ali nič pa o pravicah proizvajalcev. V členih o pravicah direktorjev, vodilnih uslužbencev in strokovnih kolegijs so tem pripisane pristojnosti organov samoupravljanja, kar kaže težnjo po dvojniškem sistemu vodenja in upravljanja. Še posebej praznina pa je v statutih glede ekonomskih enot, zlasti v odnosih med enotami in podjetjem, v pristojnostih samoupravnih organov v ekonomskih enotah - skratka o nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja. Prav tako pomanjkljivo so po mnenju članov plenuma OSS v Celju obdelani členi v načelih oblikovanja čistega dohodka in osebnih dohodkov.

V razpravi o teh in drugih vsebinskih pomanjkljivostih so poudarili, da naj te ugotovitve služijo predvsem za nadaljnjo učinkovitejšo razpravo o statutih, da bi s tem še bolj prispevali k oblikovanju demokratičnih odnosov v delovnih organizacijah. Seveda pa kažejo politično nezrelost v vseh istih delovnih organizacijah, kjer prepisujejo statute drugih delovnih organizacij brez upoštevanja lastnih razmer, namesto da bi jim bili statute le le pripomočki pri odločanju v lastne probleme.

Na seji so se zavezali za pospešeno sestavljanje statuten. Poudarili so, da je treba vložiti vsa prizadevanja v to, da bodo statuti pravočasno izdelani. Strokovna služba v delovnih organizacijah je dolžna, da omogoči kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje za izvedbo te naloge. Mnogi delovni organizacijam, v kateri ni politično in strokovno sposobnih kadrov za takšno delo, na naj konkretno romagajo zbornice, strokovna društva, delavske univerze in občinski sindikalni sveti.

Pri Kurivu v Brežicah odnosi niso v redu

Tovariš urednik!

Naj povemo vam in vsem bralcem Dolenjskega lista, kaj se nam je primerilo, ko smo kupovale premog. Presodite sami, če se upravičeno pritožujemo ali ne.

Maja smo naročile premog pri »Kurivu« v Brežicah, in ker ga vse do julija nismo dobile, smo ga 27. 7. plačale vnaprej, da bi naročilo bolj veljalo. Po 10 ur na dan smo zaposlene, poleg tega imamo še kup gospodinjstskih opravkov, zato smo se lahko le ob sobotah zglasile pri »Kurivu« in urgirale naročilo.

Seju tov. Pavliču smo povedale, da živimo v takem

Splošno livarstvo v Dobovi je izpolnilo letni plan

Kolektiv Splošnega livarstva v Dobovi je v teh dneh proslavil pomembno zmago: v osmih mesecih je izpolnil naloge, ki bi jih moral po predvidevanjih letnega plana v 12 mesecih. Ušli so 50 ton ulitkov raznih vrst in opravili za 32 milijonov dinarjev prometa. Do konca leta bodo plan presegli za dobro tretjino in v celem letu ušli približno 80 ton ulitkov ter ustvarili za približno 45 milijonov dinarjev prometa. Kolektiv Splošnega livarstva v Dobovi šteje med prve, ki so na našem področju uresničili svojo letno plansko obveznost!

kraju, kamor premog lahko dovažamo le v lepem vremenu, zato se nam tudi tako mudi, on pa je odvrnil, da dobivajo kupci premog po vrsti, tako kot so ga naročili. S tem bi se tudi me strinja-le, če bi bilo res...

Konec avgusta sem nekega dne videla pred Kurivom mnogo premoga (okoli 90 ton). Spet sem vprašala, tokrat pa mi je tov. Pavlič rekel, naj pridem po premog 2. septembra.

Medtem smo si preskrbele traktor za prevoz in prosile še našega tajnika tov. Trpljana, naj pri Kurivu reče za nas dobro besedo. 2. septembra smo prišle tja s traktorjem in po tajnikovem priporočilu je tov. Globavs ukazal, naj traktor čimprej steh-tamo. Traktor je bil že na tehnici, šef pa ga ni hotel stehlati. Zahteval je, naj se traktor umakne, in grozil z Ljudsko milico, hkrati pa po-navljal, da je tu samo on šef.

Traktor se je moral umak-niti, me pa smo ostale osra-močene pred dvajsetimi ljud-mi, ki so tam čakali. Premog je bil, le za nas ne. Med čaka-jočimi je bil nekdo, ki je sam povedal, da premoga še ni plačal, pa je vseeno nanj čakal. Tako mu je svetoval šef...

Po vsem tem smatramo, da je treba nemogoče odnose šefa do strank pri tej gospo-darski organizaciji čimprej urediti, ker je vedno več pri-tožb.

Slavka Kostec, Štefka Lo-kar, Kristina Černelič, delavka z Vrbine

Zakaj prodajajo slab kruh?

3. septembra sem kupila v semiskem bifeju 1 kg kruha, ki stane 105 din. Kruh pa je bil star in neužit, ker je imel že močan duh. Nesla sem ga nazaj in prosila pro-dajalko, naj mi da svež kruh ali pa vrne denar. Dobila pa sem odgovor: »Jaz nimam s kruhom nič opraviti, me nič ne briga...«

Za kilogram kruha moram delati več kakor eno uro, za-to se mi ne zdi prav, da prodajajo neužit kruh, ki ga moram vreči stran. Po čigavi krivdi?

Mnogokrat je bilo že govo-ra o primernem prostoru za prodajo kruha, pa ga še zdaj nimamo. Skrajni čas bi že bil, da bi to stvar uredili.

VIDA NOVAK, Sela pri Semiču 2

Prihodnje leto: turistična pošta na Otočcu

V novi restavraciji na Otočcu so predvideni tudi prostori za pošto Otočec, ki bo imela predvsem turistični značaj. V njej bo montirana 40-številčna avtomatska telefonska centrala, ki bo povezovala telefonske naročnike iz Otočca. Bele cerkve in zdravilišča Smarješke Toplice. Naprave brez prostorov bodo veljale 18 do 20 milijonov dinarjev, nova pošta, ki bo prva turistična pošta na našem področju, pa bo odprta še pred prihodnjo turistično sezono, ko bo dograjena nova restavracija.

Obiskovala nas bo potujoča zobna ambulanta

Skupščina komunale skupnosti za socialno za-varovanje je po daljši razpravi o zobozdravstveni službi na zasedanju 27. avgusta sprejela več sklepov. Med ostalim je bilo sklenjeno, da je treba čimprej sklicati posvet zobozdravstvenih delavcev in predstavnikov občinskih skupščin, na katerem bi se dogovorili, kako čimprej in čim uspešneje odpraviti težave v zobozdravstvu. Vse zobne ambulante naj zara-di pouka v dveh izmenah uvedejo dvojni ordinacijski čas za šolske otroke, da bi šola utrpela kar najmanj škode. Ker je pri 90 odstotkih šolskih otrok zobovje

načeto od gnilobe, bo za-vod najel potujočo zobno ambulanto iz Ljubljane, ki bo obiskala šole in opravi-la najnujnejša popravila zob. Otroci kmečkih zava-rovancev nimajo pravice do brezplačne zobozdravstvene zaštite, zato bo za-vod zagotovil potrebna sredstva v sodelovanju z občinskimi skupščinami.

Ulov morskih rib v Sloveniji je v prvem polletju porasel za 39 odst., v družbenem sektorju pa celo za 45 odstotkov. Ribiči so ulovili največ modre ribe (515 t), ostalih rib 102 t in 12 ton rakov. Značilen za prvo polletje je zlaten padec ulova zasebnikov, ki je za 24 odstotkov nižji kot lan-ski.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški tran-fuzijski postaji: Bojan Čeh, Julka Potočar, Anica Ferfolja, Sandra Valenta, Marija Resnik, Marija Turk, Ana Hrovat, Jozica Zagorac, Ludvik Judež, Marija Pucelj, Justa Damjanovič, Anica Srebrnjak, Marija Omahen, Ivan Selak, Marija Kaferle, Ana Adamič, Marija Potočar, člani kolektiva Novoteksa (Novo mesto): Ljubica Flajs, član kolektiva hotela Metropol; Marija Hrovat, član kolektiva Standard iz Novega mesta; Marija Klobučar, gospodinja iz Stranske vasi; Marija Plantan, gospodinja iz Velikega Podljudbna; Ema Hrovat, gospodinja iz Velikega Podljudbna; Vinko Rodič, Berta Plaznik, Vlado Ferfolja, Marija Blatnik, Jure Murn, člani kolektiva Narodne banke iz Novega mesta; Ana Suštaršič, član kolektiva kmetijske zdru-gue Novo mesto; Aleksander Dragič, vojak VP 4979. Novo mesto: Alojz Bobnar, Ignac Pršina, Jože Lukšič, Milena Fric, Franc Markovič, Božo Miklič, inž. Mikloš Hegediš, Jože Smalc, Maks Mare, Alojz Puhon, Anton Avgustin, Jože Berus, Jože Murn, Avgust Gril, Kostja Fink, Franc Repar, Miha (o. e.), Jože Fink, Fejzo Ala-glić, Anton Kumelj, člani kolektiva Gozdni obrat Poljane.

JOŽE DULAR:

8

Urbiha ženi sina

(Odlomek iz romana »KRKA UMIRA«)

Stari Urbiha pa je obstal, še preden je prišel do oreha. Moral je nekaj premišljati, kajti stopil je še nekoliko korakov naprej proti hišici, potlej pa se je obrnil na levo in se med kapičevjem in kolčkovino spustil naravnost proti vodi.

x

Po večerji so odšli na sulca. Hlapček je bil že popoldne izplal čoln pod jezom in zanesel vanj pet zajetnih rženih škopnikov.

Lune še ni bilo in v trdi temi so se ustavili pod glavnim vaškim govejakom ter stopili v čoln. Urbiha in Tomaž z ostmi - prvi se je razkoračil na rilec, drugi je obstal v sredi - Jozelj je sedel na klop, hlapček pa počenil k škopnikom in prvega takoj razvezal. Zada je široko posadil Repar.

»Dobro je! Odrini!« je ukazal Urbiha.

Repar se je oprl z veslom ob breg, toda čoln je zaradi teže nasledel na plitvino in se ni premaknil. Šele ko sta poprijela z ostmi še Urbiha in Tomaž, se je zazibal, podrnil ob kamenje in se nato sunkoma zapodil po temni gladini. Repar je veslal in ga obračal po globočji vodi, spredaj pa je napetih oči prežal z ostmi Florijan, da je o pravem času odrinil rilec od skal, čez katere je drvelo le nekaj prstov vode in kamor bi se utegnil čoln nasukati. Previdno so obšli te skale, zdrsnili brez ovir nad gosto preprogo račje zeli in dristavcev, za katero se je v temi komaj zaznavno blestel školjčnati pesek, ki pa je že po nekaj zamahih vesla prešel vlehnjakove škrbine. Te pa so bile že na levi strani struge, kjer je bila voda globlja

in se je čez širok prag takoj nato prevallila v deroč, peneč se curek.

»Daj, priži!« je velel Urbiha, ki v gosti temi ni prav nič videl.

Jozelj je upravnil ob hlače žveplenko in jo go-rečo potaknil pod šop slame, ki mu jo je bil podal hlapček. Oba sta imela na sebi narobe obrnjene suknjice in prav tako tudi Repar, ki je razen tega svoj suknjič in klobuk še zmočil, da mu žareče slamnate iskre ne bi naredile na blagu škode.

Slama se je prasketajoč vnela. Dolg ognjen sij je padel čez gladino in iskre so završale pod nebo.

Takrat pa je že dvignil Urbiha osti in jih v sunku treščil pod grmovje, da je zaškropilo naokrog in so drugi v čolnu komaj obdržali ravnotežje.

»Zadel si!« je pritaženo kriknil Bine in zazijal.

»Tele, slamo daj!«

Jozelj ga je sunil, mu iz rok izpulil šop in ga ta-koj zanetil ob starem, dogorevajočem.

Res, Urbiha je zadel! Drugi šop slame je zagorel in tedaj se je dobro videlo, kako se je pod grmovjem na koncu osti divje otepala kakih osem funtov težka ščuka. Rumenkasto zeleni boki so se polesketavali ka-kor trhljovina in z dolгим, ploščatim račjim gobcem je riba sekala okrog sebe kakor divja. Voda je štrkala naokoli, in ko so ščuko potegnili v čoln, jo je Repar komaj ukrotil z veslom.

Medtem je Tomaž dvignil iz vode mreno, ki se mu je bila kot motoglava pripodila naravnost pred osti, nato pa zaporedoma dve manjši ščuki in tri pla-tice.

Pa tudi stari Urbiha ni miroval; pobiral je ribe iz vode kot bolhe iz kožuha. V tem pobiranju je bil pravi mojster. Dva sežnja dolge osti je imel privezane na vrvi, ki si jo je bil ovil okoli dlani. Potlej so švigale te osti kot strela. Velikokrat jih sicer ni izpu-stil iz rok, toda če je bil plen le predaleč iz navadnega dosegljaja in je bil vrh tega vreden takega mojstrske-ga sunka, potlej je poskusil. Poskusil, pomeril in tudi - zadel! Kajti da bi za prazen nič treskal z nabruše-

nimi ostmi v kamenje in jih kvaril ali pa jim celo odlomil zob, to vendar ne gre!

Repar je obrnil čoln v brzice in ga spustil po de-ročem slapu. Zazibalo ga je in zasukalo pod grmov-je, ki je Jozlju v hipu posnelo iz rok slamnato baklo, in ni dosti manjkalo, da ni še njega samega prevrnilo v vodo.

»Preketo teslo, kako pa voziš!« je kriknil Urbiha in se z ostmi uprl v breg, da bi v temi zadržal čoln. Z druge strani je poprijel Tomaž, toda močna voda je spet zasukala krmo, da je moral fant naglo izdreti iz dna osti, če ni hotel, da mu jih silni pritisk ne zlo-mi. Potem so v temi urno zdijali čez brzice, in pre-den je Jozelj našel svoje žveplenke in spet prižgal sla-mo, se je čoln že umirjal kakšnih trideset sežnjev pod maklenom, kjer je nameraval Florijan zaslediti sulca.

Urbiha je klel, da se je kar kresalo, toda vse ni nič zaleglo. Kar je, je! Če je bil sulec v brzicah, so ga s svojim truščem gotovo prepodili. Zda je samo vprašan, če ni prhnil navzdol po vodi. Potlej so se to noč zanj obrisali pod nosom. Če pa se je zapodil nav-zgor proti jazu, potem ni nikjer rečeno, da se ne bi nocoj z njim še srečali.

»Nazaj! V vrzelo!« je zaklical Urbiha, ko je v hipu spregledal položaj. Upri se je v osti, da se je ukrivil drog, z desne je poprijel Tomaž, zadaj pa je z veslom pomagal Repar, in šlo je korak za korakom navzgor po brzicah. Deroča voda je šumela in čoln se je metal zda na levo, zda na desno kot razjarjen privezan pes. Brzice, ki so jih bili prej preleteli v pol minute, so zdaj zdelovali že četrte ure in Urbiha je sopesl, da je komaj goltal kletvice.

»Riba! Glejte!...« je siknil Bine skozi zobe in pokazal pod grmovje.

Urbiha dva sta se naglo ozrla in Tomaž je že dvignil osti.

»Pusti! Drži, sicer nas bo spet zasukalo!«

Florijan je kriknil, Tomaž se je z ostmi odrinil in zadel ob skalo. Ščuka velikanka je udarila z re-pom in se kot blisk zapodila navzdol po brzici.

Obnova kostanjeviškega samostana

Kostanjeviški samostan obnavljajo več ali manj že vsa povojna leta. Že drugo desetletje skrbi zanj republiški zavod za varstvo kulturnih spomenikov. Požganega velika je bilo treba najprej prekriti, nato pozidati do temeljev propadle dele in jih spet povezati v celoto. Arkade (na sliki jih je samo nekaj nad petdeset vseh skupaj pa je več kot dvesto!) so prav te dni spet zaživele v vsej svoji lepoti. Skupina domačih zidarjev in delavcev je z grobnimi zidarskimi deli pod vodstvom glavne projektantke inž. arh. MILKE ČA-

NAKOVE in izvajalke inž. arh. SPELKE VALENTINCIČEVE prišla do vrha. Še ostreše na pravkar zgrajeni trakt, in samostan bo pod streho!

Počasneje pa gre obnova rekdanjske kapele. Delo z restavriranjem in obnavljanjem prekrasnih gotičnih kapitelov je zelo zamudno. Zvezni inštitut za zaščito kulturnih spomenikov v Beogradu je skupno z republiškim Zavodom za varstvo kulturnih spomenikov letos že drugič najel mlade kiparje, ki v poletnih mesecih klešejo manjkačje stebre. Letos je bilo na delu

kar petnajst kiparjev in pomočnikov, ki so prišli domala z vseh jugoslovanskih likovnih akademij.

Kostanjeviški samostan je bil letošnje poletje spet živahno delovišče, saj je poleg pravkar imenovanih kiparjev bilo v njem na delu tudi skoraj trideset zidarjev in delavcev, poleg tega pa še udeleženci mednarodnega simpozija, ki so se zbrali v svojem ateljeju na prostem. Dela se nadaljujejo. Na sliki je pogled na mlade kiparje, ki režejo in klešejo kamen za stebre v grajski cerkvi, s čimer bodo obnovili enega najstarejših spomenikov žlahtne gotične arhitekture na Slovenskem.

Slandrova brigada v osvobojenem Novem mestu, 10. septembra 1943

Prvič v šolo

Ko mine sedem brezskrbnih let, ki jih otrok preživi izključno v krogu družine, pod nadzorstvom mame doma, ali tovarišice v vrtcu, mora narediti prvi samostojen korak v življenje: v šolo mora. Tistega dne, ko zagleda otrok šolsko tablo in klopi, o katerih je slišal pripovedovati, in tovarišico, ki ga bo kregala, če ne bo priden, in mu dajala zvezdice, če bo znal, se mnogi spominjajo še dolga leta.

Prav malo je tako korajžnih, da že prvi dan pridejo sami; večino otrok pripelje prvič v šolo mamica ali pa kdo drug, če je ona v službi. Da je to res, nam je potrdila slika, ki smo jo videli 5. septembra pred novomeško osnovno šolo. Med skupinami večjih otrok, ki so se pomenovali o tem, s kom bodo sedeli v klopi in kako so preživeli počitnice, so stale mamice in za roko precej trdo držale prvošolčke, ki so nemirno opazovali novi svet, v katerega stopajo. Babice je držal za roko, ko sta se med skupinami večjih prebijala proti stopnicam, tudi droban fantek.

— Čigav pa si, morda Zobečev? — ga vprašam.

— Ne, Aleš Mišič sem — mi brez zadrege odgovori.

— Greš rad v šolo?

— Da! Torbico že imam, tako za na rame.

— Kdo te je pa pripeljal?

— Z babico sem prišel, ker je mamica v službi.

Aleševa babica takoj pojasni:

— Prvič smo ga pripeljali, sicer pa bo hodil sam. Saj je precej samostojen. Tudi dela rad. Še drva sklada in je sploh pripravljen fantič.

— Pa že poznaš koga od sošolcev?

— Samo Renatko... Tamle je! — pokaže z rokico in povleče babico, da bi šla k njej, edini, ki jo pozna v množici otrok.

Takole je naredil svoj prvi korak od doma Mišičev Aleš. Bog ve, kaj bo postalo iz bistrega fantiča, ki rad dela? Sprva bo nosil domov zvezdice in čebelice, v poznejših letih pa bo verjetno prav grdo pogledal, če ga bo babica prišla čakati.

Kaj hočemo, tako je življenje! Ra

Rekli so:

ANDREJ SMIRNOV
sovjetski poslanik

Danes potrebujemo za vsako stvar vse manj časa in vse več denarja. To imenujemo napredek.

THORNTON WILDER,
ameriški književnik

Igranje je moja edina profesija. Tukaj ne more nič spremeniti niti moj ostareli obraz.

RITA HAYWORTH
ameriška filmska igralka

Pravi gospodarji dvajselega stoletja so elektronski možgani in raziskovalci javnega mnenja.

ALDOUS HUXLEY
angleški književnik

V našem podjetju pravijo takole: najdražja stvar na svetu so potovanja direktorjev.

Mišičev Aleš z nezaupanjem gleda veliko šolsko stavbo, katere prag je letos prvič prestopil

Slovo do prihodnjih počitnic

Na peronu železniške postaje v Metliki. Do vlaka, ki bo odpeljal proti Ljubljani, je še okrog petnajst minut. Dovolj časa za zadnji razgovor, zadnji nasvet in slovo od tistega, ki smo mu pomagali nositi prtljago.

»MARICA, PISI MI!«

Pri izhodnih vratih stojita mati in hči. Metličanki. Poleg njiju je velik usnjen kovček; čez njega je položena ženska potovalna torbica. Med ženskama in prtljago si je poiskala prostor kodrasta psica, sedla na svoj rep in cvilec poslušala razgovor.

Mati: »Prvikrat odhajaš od doma! Upam, da ti bo v internatu dobro. Če ti ne bo zadoščala štipendija, piši! Dobro se uči, veš, da ti hočem samo najbolje.«

Hči: »Mama, če izdelam s prav dobrim, mi boš kaj kupila?«

Mati: »Rekla sem, da se dobro uči. Seveda sem mislila tudi na to.«

Hči: »Me boš kaj obiskala? Kadar bodo prazniki...«

Mati: »Da, samo piši, Marica.«

Hči: »Ko bom končala, bova potovali po Jugoslaviji. Tudi moje prvo službeno mesto boš prišla pogledat.«

Besede tekó in minute do prihoda in odhoda vlaka tudi. Mati daje nasvete hčerki, ta pa posluša in obljublja, da bo izpolnila vsako materino željo.

Prvikrat po svetu! Kakšna nestrpnost! Mati in hči obmolkne in se zazreta prek železniških tirov proti mestnemu logu... Hmeljišča so obrana, polje pospravljeni. Le na travnikih še valovi v vetru gosta in sočna trava.

Temno zelena je. Tam zadaj je Kolpa, onstran nje pa je že Hrvaška. Nad nizkimi hrvaškimi griči se zbirajo potemneli oblaki. Ne bo več dolgo brez dežja.

»Marica, imaš dežnik?«

»Imam, mama.«

Vlak prisopiha na postajo. Zavore cviliijo. Črn dim lokomotive duši ozračje.

»Marica, piši mi! Večkrat mi piši, kako živiš, kako ti gre v šoli.«

Dolgo drži roka roko, dokler piščalka ne naznani, da vlak odhaja. Težko je slovo.

Marica sloni pri oknu in maha z roko. »Piši mi, piši mi!« želi materine oči. »Piši, piši, piši!« bobnajo kolesa vagonov.

»MAJHNO TREMO IMAM«

Sedim v kupeju, kjer so se zbrali dijaki. Tudi Marica je tam. Tiha, zamišljena. Ne za-

nima je čebljanje njenih tovarišic o preživelih počitnicah.

»Se boste držali materinih nasvetov?« vprašam.

S pogledom pove vse. Potem to potrdi še z nasmeškom in besedo:

»Bom.«

»Prvič na takemle potovanju ni kaj prida biti žalosten, ne?«

»Saj bo minilo.«

»Mora. Le z dobro voljo se daleč pride,« pripomnim.

»Majhno tremo imam. Pravijo, da je kemija težka. Bojim se kemije.«

»Kaj to! Vse bo šlo. Še sami ne boste vedeli, kdaj boste lekarniška pomočnica.«

Da, leta in težave — dijaške težave seveda — počasi minevajo. Dokler so, se nam zde strahovito dolge, nepremostljive, ko jih ni, ugotavljam, da je šolsko življenje prehitro minilo.

Ivan Zoran

OB ZACETKU NOVEGA ŠOLSKEGA LETA
SE PRIPOROČA BRALCEM
»DOLENJSKEGA LISTA«

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

V njenih poslovalnicah:

- V BREŽICAH
- KRŠKEM
- TREBNJEM
- ČRNOMLJU
- IN V KOČEVJU

si lahko nabavite vse potrebne učne knjige in druge šolske potrebščine po zmernih cenah.

Janko Jarc:

September in oktober 1943 na Dolenjskem

V poznih popoldanskih urah 8. septembra 1943 se iz radbiških poročil razvedelo za kapitulacijo Italije. Ta vest je prišla dosti nepričakovano predvsem za maso italijanskega vojaštva, ki je s svojimi oddelki bila še dneve predtem in celo istega dne v nekaterih akcijah proti partizanskim enotam. Ko so poveljstva partizanskih enot zvedela za uradno razglasitev italijanske kapitulacije, so svojimi enotam takoj zapovedala, naj prično z razorožitvijo posameznih manjših italijanskih posadk ter belogardističnih oddelkov, medtem ko je Glavni štab poslal svoje delegate k poveljstvu divizije Isonzo v Novem mestu, da se z njim pogodi o razorožitvi italijanskih enot, predaji orožja in ostalega materiala ter o odhodu razorožene vojske proti Italiji. Pogajanja oziroma dogovori so bili opravljeni na sedežu divizijskega poveljstva 9. septembra, nakar so se naslednje dni italijanski vojaški

oddelki pomikali iz Novega mesta proti Kočevju in dalje proti Primorski. Kolikor niso že prej odložili orožja, so bili razoroženi med potjo, zlasti pa v Kočevju.

Poleg divizije Isonzo so bili razoroženi tudi oddelki nekaterih drugih divizij, kot »Macerates«, »Lombardije« in »Eugenio Savoia« ter enote »Cacciatori delle Alpi«, ki so se iz sosednje Hrvaške preko Dolenjske in Notranjske umikali proti Italiji.

Po odhodu italijanske vojske je bila 11. septembra 1943 razglašena splošna mobilizacija v partizansko vojsko, za člane belogardističnih oddelkov pa razglašen poziv, naj odlože orožje.

Po vsem dotedanjem italijanskem zasedbenem ozemlju Dolenjske in Notranjske je zaplato življenje v popolni svobodi in vso civilno oblast so izvajali odbori Osvobodilne fronte. Politično vodstvo osvobodilnega gibanja in

Glavni štab sta se preselila iz svojih baz na Rogu v grad Sotesko, skozi Novo mesto je dnevno prihajalo veliko število pristašev OF iz Ljubljane, ki so jo takrat zasedale nemške čete, in zlasti po naseljih ob vznožju Roga so se nastanila vodstva političnih organizacij. Z odlokom IO OF z dne 15. septembra 1943 je bila postavljena Upravna komisija za osvobodeno ozemlje kot predhodni najvišji upravni organ z nalogo, da zajamči poslovanje javne uprave na slovenskem osvobojenem ozemlju. Njen sedež je bil nekaj časa v vasi Sela pri Dolenjskih Toplicah.

Ustanovitev novih brigad, divizij in korpusa

Partizanska vojska je v dneh po kapitulaciji Italije stalno sprejemala prilive novih borcev, tako prostovoljcev kot mobilizirancev, zato je bilo nujno formiranje novih vojaških enot. Že konec

avgusta so nekatere brigade, ki so bile predvsem na nemškem zasedbenem področju Gorenjske in Stajerske, prejele povelja Glavnega štaba, naj se premaknejo na ozemlje Ljubljanske pokrajine in na novo oborože z orožjem v trenutku, ko bo Italija prisiljena pred združenimi zavezniki položiti orožje, kar se je predvidevalo že za bližnji čas. Tako je prišla z Gorenjske Gorenjska brigada, ki se je kasneje preimenovala v Prešernovo. Njeni bataljoni so prišli najprej na Travno gor, od tam prek Ribniške doline na Rog in v okolico Dolenjskih Toplic in se tik pred kapitulacijo Italije vrnili zopet prek Roga na področje Travnne gore. Iz Stajerske je prek Save prišla Stajerska brigada, ki je bila ob kapitulaciji Italije v neposredni bližini Novega mesta in je 10. septembra tudi v Novo mesto vkorakala kot prva večja partizanska bojna enota. Na novo opremljena in oborožena

se je ta brigada z delom svojih borcev (drugi del je ostal na Dolenjskem in bil vključen v ostale enote) vrnila po 20. septembru prek Mokronoga in Mirenske doline ter Save na Stajersko in se kasneje na Šipku na novo organizirala kot Slandrova brigada.

V septembru so se na Dolenjskem osnovali sledeče nove brigade:

VIII. SNOUB »Franca Levstika«

IX. SNOUB

X. SNOUB »Ljubljanska«

XIV. SNOUB »Železničarska«

XV. SNOUB »Belokranjska«

Levstikova brigada je nastala iz Levstikovega bataljona 10. septembra 1943 v Dolenjskih Toplicah. Brigadna kronika pripoveduje o tem:

»Ob kapitulaciji Italije 8. septembra 1943 se je bataljon takoj znašel. Razorožil je italijanske posadke v Lazih, Uršnih selih, Straži, Birčni vasi in Semiču. Z raznimi patruljami pa so Levstikovci sodelovali tudi drugod. Razorožitev italijanskih posadk ni šla povsem gladko od rok in so

morali npr. v Uršnih selih po preteku časa, ki ga je določil italijanski posadki partizanski ultimati, nasilno vdreti v postojanko. Italijani se zaradi drznega in hitrega navela Levstikovcev niso upali braniti.

Po 8. septembru 1943 je iz Glavnega štaba NOV in POS prišlo povelje, da se iz Levstikovega bataljona ustanovi brigada istega imena. Iz dotedanjih čet bataljona, ki so se močno povečale, so bili ustanovljeni bataljoni, katerih naloga je bila takoj očistiti pokrajino belogardistov in vršiti varnostno in obveščevalno službo. Za komandanta brigade je bil imenovan tov. Jurče, za politkomisarja tov. Pelko, za namestnika komandanta tov. Franek, za namestnika pol. komisarja tov. Božo. Komandant in komisarji bataljonov so bili prejšnji funkcionarji, in to:

I. bataljon: komandant Centa, politkomisar Iztoč,

II. bataljon: komandant Božo-Jože Marincelj, politkomisar Tavčar,

III. bataljon: komandant Pavijan, politkomisar Vencelj.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

3.

In zato predsednik sodišča Büngr kriči:

«Kdo je tukaj predsednik?»

Cetrtega novembra se je pojavil pred sodiščem minister Göring. Vstopil je obut v visoke škornje, v jahalnih hlačah, v uniformi SA. Za njim je vstopila osebna straža SS-oddelkov. Nemški novinar Adolf Stein je ob tej priložnosti napisal v svoji nemni navdušenosti:

«Ta Göring je prepoln moči in sile. Presneto, (donnerwetter), kakšen vojaški glas! Toda Göring je že prej v svojih govorih povedal vse, kar je važno in kar ga tudi prikazuje v pravi luči:

«Zahvaljujem se stvarniku, da ne vem, kaj se pravi biti objektivni... Če rečete, da so tu in tam s kom slabo ravnali, tedaj lahko samo rečem: kjer se obla, letijo oblanci... Raje ustrelim nekajkrat preblizu ali predaleč, toda vsaj streljam...»

Göringa so tedaj nacisti radi imenovali »Železni Herman«. Na procesu je pokazal, da je veliko bolj neumen kot železen. Napihnul se je in začel polemizirati s pisanjem inozemskega tiskar in s protiprocenem v Londonu. Göring je bil uživalec moritja. To so na protiprocenu ugotovili in to ga je silno želo. Zato je na procesu rjovel kot lev, toda branil se je kot — osel.

Dimitrov ga je spregledal in ga zrušil. Göring je zapustil dvorano ves zaripel in penast. Na procesu se ni več pojavil. Inozemski tisk je na dolgo pisal o tem dvoju.

Tudi drugo najbolj pomembno pričo — ministra Goebbelsa — je Dimitrov pustil, da se je napihnul kot domišljava žaba, ki hoče postati velika kot vol. Nato ga je pohodil. Dimitrov mu je izvalil iz ust, da je v času požiga veljarskega ustava v Nemčiji, ki je dopuščala obstoj političnih strank. Dimitrov ministra odpravi s suhim stavkom:

«To je dokaz da vi ne spoštujete nemške ustave.»

Kje je zdaj Hitlerjeva pesem o legalnih sredstvih za prihod na oblast? Ni je nikjer! Stvari so jasne. Nacizem je pokazal svoj pravi obraz.

Proti Dimitrovu in ostalim tovaršem (Torglerju, Tanevu in Popovu) je nastopilo 65 prič. Te priče naj bi stisnile obtožence v jeklen obroč in jih pokopale. Hitlerjeva Nemčija je terjala veličastno zmago. Doživela je popoln polom.

23. decembra 1933: sodišče izreče obsodbo

Leipziški proces je trajal tri mesece: začel se je 21. septembra; razprava o so zaključili 16. decembra; nato se je sodni zbor povlekel za teden dni in 23. decembra izrekel razsodbo. V tem tednu se je nemška vlada pošeno spotila. Prav tako se je v tem tednu antifasistično gibanje po vsem svetu krepko vrglo v zadnji boj. Nacistična Nemčija je zahtevala najhujše kazni. Proces je spodletel. Kako zadostiti tolikemu hruku nacistične propagande, ki je že celo leto prekovala obtožencem smrtno kazen? Kaj ni Göring že kot priča kričal o visicah in grozili? Svet je še vedno živel pod vtisom njegovih besed, ki jih je izrekel na sodišču:

«Če obsodbe ne bo, bom znal krivce udariti.»

In za Göringa drugih krivcev ni moglo biti, kot so bili obtoženci, ki jih je sam določil. Govoril je ne dvomno. Se štiri dni, preden je sodišče izreкло obsodbo, je dal dopisniku »Berliner Nachtausgabe« naslednje pojasnilo:

«Upam, da bo Leipziški proces, ki je razočaral vse nemško ljudstvo, kmalu končan. Le-ta nam je pokazal, da se ne smemo opirati na abstraktne paragrafe, kadar sodimo podle politične zločince. Na ta način se znajdemo v nemogočem položaju.»

General »Železni Herman« skorajda naravnost svetuje sodišču, naj se ne naslanja na zakone. Če njegove besede prevedemo v preprosto govorico, tedaj to pomeni: politične nasprotnike moramo uničiti mimo vseh zakonov. Vrhovni zakon je nacistično načelo »führersta«. Za dosego cilja so dovoljena vsa sredstva.

Trindvajsetega decembra 1933 je bila vsa Nemčija uprta v Leipzic. Trg pred sodno palačo je nudil enako sliko kot prvi dan procesa. Tam so se gnetli policisti kot čebele v panju. Zasedli so ceste, sodno palačo in hodnike.

V dvorano je vstopilo devet sodnikov, ki so bili ogrnjeni v svečana oblačila. Kot vedno so tudi tokrat dvignili roke v hitlerjanski pozdrav. Zasedli so svoja mesta. Predsednik IV. senata sodnik Büngr je vstal in ukazal straži:

«Pripravite obtožence!»

Dvorana je obmolnila. Straža je pripeljala obtožence. V dvorani je prežala smrt. Le še nekaj sekund, in Büngr bo prečital obsodbo o življenju ali smrti petih ljudi:

«V imenu Reicha razglasam nasledajo razsodbo: Obtoženi Torgler, Dimitrov, Popov in Tanev so o-proščeni. Obtoženi van der Lubbe je zaradi veleizdaje in uporniškega požiga in poskusa navadnega požiga obsojen na smrt in na trajno izgubo državljanjskih pravic... Pravici je zadoščeno.»

Skupina makedonskih otrok, ki jih je pretekli teden gostoljubno sprejela Mala Loka

Makedonska govorica v Mali Loki

Osební avtomobil Fiat 600 s posadko štirih državljanov se zagrizeno požene v boj s strmino. Cesta ima ostre ovinke in je slabo negovana. Počasí se vzpenjamo proti vrhu. Se preden izstopimo, nas opazijo novi prebivalci. Makedonski otroci. Dečki in deklice, 96 jih je. V Malo Loko so prišli 2. septembra. Mesece dni so bivali v Ljubljani.

Kmalu nas obkrožijo. Večja skupina. Opazujejo nas, pozdravljajo in poljšeno govorijo v svojem jeziku. Kdo bi vedel, kaj! Toda tega niti ni treba vedeti. Dovolj povedo njihovi pogledi, ki se pasejo po nas. Ti brezbržni pogledi, oči, ki zro po novem okolju, dolenskih gričih in dolinah, po mehko orumenelem sadju,

te oči so se očitno že odvalile gledati ruševine, kakršne so nastale ob skopski potresni katastrofi. Sami zdravi, malce nagajivi makedonski dečki in deklice. Vsi ti, ki so poleg nas, in tisti, ki so igrajo na vrtu, črpajo vodo iz vodnjaka ali pa so zdajle kjerkoli na prijaznem malološkem griču.

«Čika, slikate? Dajte nas slikati!» zavpijejo nam v panju. Dvajset in več glasov hkrati. «Rad bi poslal sliko mami!» si želi prvi. «Mene pa slikajte s prijateljem ob fici!» želi drugi. «Čika, tudi naju!» želi tretji. «Čika, čika...» Splošno slišati drugega kot besedo »čika«. Prav gotovo jo je vsak do izrekel s svojo čisto osebnostjo. Toda želja je preveč. Nemogoče je ustreči vsakomur posebej. Vsaako bi bil rad sam na sliki. Toda v aparatu je le 36 posnetkov.

«Če ste za to, se slikamo po skupinah,» predlagam kompromis. Nekaj najbolj gorečih pristavev fotografije se postavi pred objektiv. Tisti, ki bi se radi sami slikali, izstopijo iz skupine.

«Kdaj bo narejeno?... Pošljite čimprej!... Aha, to je za časopis, ne?... Se bom tud jaz videl v časopisu!»

Preveč vprašanj. Na vsa je možno odgovoriti le z eno besedo: »Seveda!«

Ne bom drezal v njihove še ne zarasle rane, ne maram in ne morem vrtati po njihovi strašni, še ne pozabljeni polpreteklosti. S takim sklepom se oddaljam in jih z veseljem opazujem od daleč. Življenje, tisto otroško, brezskrbno, je v teh otrocih.

«Veseli smo, da vas lahko

sprejememo medse. Prizadevali si bomo, da se boste tu, sredi dolenskih gričev, počutili kakor doma,» jim je prvi dan povedal predsednik občinske skupščine Šmarje pri Jelšah Joško Lojen. Slavnostni govor pa je imel sekretar IS SRS Slovenije Bogo Gorjan. Med drugim je dejal, da je pod fastističnim nasiljem izgubilo življenje s Kozjanskega področja 572 ljudi, 419 je bilo talcev, 1235 borcev pa je v borbah na Kozjanskem padlo. Vsem borcem je izrekel prizna-

Makedonski otroci bodo v Mali Loki (v bivši srednji gospodinjski šoli) ostali dal časa. Tam bodo hodili tudi v šolo.

Ivan Zoran

Predsednik Tito, veliki prijatelj najmlajših, se je tudi na zadnjem obisku na Otočcu za hipec ustavlil ob svojih ljubljenskih pionirskih. Romovega Bojana je stal v skupini darovalcev cvetja, je vprašal: — V kateri razred pa gredo, rekel: — Bojan je brez zadrege odgovoril: — V drugega! — Maršal ga je potrpeljal po ramenu, rekel: — Ho, to je veliko! Le pridno se učil! — in odšel proti avtomobilu.

Velika proslava v Kozjem

V nedeljo, 8. septembra, je bilo Kozje v zastavah in je pričakalo okoli tri tisoč ljudi s Kozjanskega. Slavja »Kozjansko v boju« bi se prav gotovo udeležilo več ljudi, ko ne bi deževalo. Kljub temu pa so v nedeljo prispele številne partizanske patrulje iz občin Brežice, Videm-Krško, Sevnica, Laško in Sentjur. Patrulje je sprejel Marjan Jerin, nekdanji komandant Kozjanskega odreda. Mnogi udeleženci so se po osvojitvi prvih sestali prav v Kozjem. Zato je bilo vzdušje proslave prijetno.

Točno ob 10. uri dopoldne je spreved iz patrulj, bivših borcev, predstavnikov gasilskih društev in drugih opravil častni pozdrav pred svečano tribuno. Slavje je pričel predsednik občinske skupščine Šmarje pri Jelšah Joško Lojen. Slavnostni govor pa je imel sekretar IS SRS Slovenije Bogo Gorjan. Med drugim je dejal, da je pod fastističnim nasiljem izgubilo življenje s Kozjanskega področja 572 ljudi, 419 je bilo talcev, 1235 borcev pa je v borbah na Kozjanskem padlo. Vsem borcem je izrekel prizna-

Takoj po proslavi je pričelo močno deževati, zato je večina ljudi že do 14. ure zapustila Kozje, vendar s trdnim sklepom, da bodo partizansko Kozje še obiskali.

Vojna napoved

«Združene države Amerike bi napovedale vojno sleherni državi, ki bi imela na vesti toliko ameriških življenj kot pijani šoferji,» je pred nedavnim izjavila Mildred Harman, članica protialkoholne zveze. »Vojska v vinjenem stanju ogroža ves narod in zakoni naj bi bili bolj radikalni pri odpravljanju te nevarnosti.«

(Iz »Večera«)

Kvaranje in zdravje

Neki ameriški zdravnik je ugotovil, da se pri igranju pokerja in bridgeja skoraj pri vseh igralcih naglo poveča krvni pritisk. Pulz se je pri preiskusnih osebah med igro zvečal na najmanj sto udarcev na minuto.

Mamila v kameljem želodcu

Interpol, mednarodna policijska organizacija, ima pol milijona agentov, raztresenih po vsem svetu in iz svoje centrale v Parizu vzdržuje stike z njimi po radiu in telefonu.

Marcel Sicot, ki je že dvajset let generalni sekretar te organizacije, je na kongresu Interpola, ki pravkar zaseda v Helsinkih, izjavil, da se je v zadnjih desetih letih zelo povečal pomen in ugled te organizacije. Leta 1951 je imel Interpol sto tisoč agentov — danes jih je petkrat več in v prihodnjih treh letih bo organizacija štela verjetno že sto držav članic.

Zgodovina Interpola je seveda zgodovina velikih mednarodnih zločinov. Sicot je obsojil organizacijo Združenih narodov, da s svojo preveč liberalno politiko premalo zavira razvoj prostitucije po svetu. Zaradi pomanjkljivega medicinskega nadzorstva nad prostitutkami se spolne bolezni vedno bolj širijo; v Franciji so trikrat bolj razširjene, kot so bile pred nekaj leti. Povečalo se je število seksualnih zločinov, naraslo pa je tudi prekupevanje z belim blagom.

Sicot je izjavil, da so zločinci atomske dobe močno razmnožili. Skozi Ulico des Archives je znova zavil v geto, malo pozneje pa je krenil po Ulici des Rosiers.

«Noče, da bi vedeli za njegov naslov.» Ampak zakaj, ampak komu je le telefoniral? Je prošil svoje pajdaje za pomoč? Na kakšno pomoč pa lahko upa?

Neznanec se je potil. Teklo mu je iz nosu. Zmerom spet si je iz žepa potegnil velik zelen robec. In še zmerom in kar naprej je pil, se oddaljeval od nekakega središča, ki so ga obkrožale Ulica du Roi-de-Sicile, Ulica des Ecoiffes, Ulica de la Verrière, od središča, okrog katerega se je vrtel, ne da bi zavil vanj.

Oddaljeval se je in se vračal, kot da ga nepremagljivo vleče nazaj. Zdal je njegov korak postal bolj počasen, omahujoč. Obračal se je k Lucasu. Potem je z očmi iskal avto in mu sledil s hudim pogledom.

Lucas je bil s svojimi močmi gotovo pri kraju, čeprav tega ni pokazal. Maigret je pomislil, da ga bo ob prvi ugodni priložnosti dal znamenjati.

Cez nekatera križišča so šli že štirikrat ali petkrat. Takrat je Lucas prišla na misel znova zvižgala. Stopil je v temen prehod pod neko hišo in Lucas se je ustavil pred vhodom. Maigret mu je pomignil, naj gre za njim.

«Pazil!» mu je zavpil s sedeža v avtu. Cez nekaj časa sta oba spet prišla na ulico. Bilo je očitno, da je tujec stopil v prvo primerno hišo v upanju, da bo policista zbežal.

To je storil še dvakrat. Drugikrat ga je Lucas našel sedečega čisto na vrhu stopnišča.

Malo pred šestjo so bili znova na vogalu Ulice du Roi-de-Sicile in Ulice Vieille-du-Temple, v okolju, v kakršnem žive potepuhi in capini. Tujec se je spet začel obotavljati. Potem je zavil v ulico, v kateri je mrgolela siromašna množica. Videti je bilo temneje, izveske več gostlin. Trgovinice so bile tesne, na oni strani vežnih hodnikov so bila skrivnostna dvorišča.

Še vedno tihotapijo po stari, preizkušeni metodi — v kameljem želodcu. Tihotapec zavijejo droge v celofanske vrečke, ki jih kamele požoro. Nemaški kamele ubijejo in iz njihovega drobovja pobere vrečke z mamili, ki so mnogo več vredne kot živali.

Drugačna je pot kokaina. Pridelujejo ga v Južni Ameriki in ga najpogosteje razpošiljajo v priporočenih pošiljkah z letalsko pošto.

(Iz »Večera«)

64 let za jetniškimi zidovi

Z edinstvenim, vendar žalostnim svetovnim rekordom se ponaša 84letni Amerikane Richard Honeck: že 64 let sedi za jetniškimi zidovi.

Honeck je preživel za zapah celih deset let več kot Robert Stourid, ki je gojil v Alcatrazu ptice in ga je proslavljal film.

Sedaj bodo starca izpustili, toda revež je ostal sam. O svojih bratih in sestrah ta jetnik, ki je pri starosti 20 let ubil nekoga udeleženca in bil zato obsojen na do smrtne ječo, že davno ni ničesar slišal. Le dva človeka sta ga obiskala ves ta čas v zaporu: leta 1904 neki prijatelj in letos neki reporter.

Samo enkrat se je Honeck pregrešil zoper jetniško disciplino. Po dvanajstih letih zapora je poskusil pobiti nekoga paznika, zato je moral osedeti dvajset dni v samici in pol leta v verigah. Odlej pa se je vzorno obnašal in se je levrstno razumel s svojimi pazniki in s sojetniki.

Krvavega upora kaznjenev leta 1953 se Honeck ni udeležil, kajti njegova volja je bila takrat že zdavnaj zlomljena. Če se bo sedaj kdo zavezal za starca, se bodo zanj po 64 letih odprla vrata v svobodo. (Iz »Večera«)

Tone Knez

3

Oživljeni Neviodunum

Vse tako je bilo do leta 1961. Takrat smo se lotili odkrivanja tega rečnega pristanišča. Skoraj dva meseca je trajalo, preden smo odkrili ves ta edinstveni objekt. V divjem neredu je ležalo pred nami skoraj 200 klesanih kamnitih blokov, od katerih mnogi tehtajo tri tone in več. Natančno merjenja in podroben študij pa sta pokazala, da je v vsem tem navideznom neredu vendarle neki smisel in red. Pred nami je ležalo razrušeno rečno pristanišče, ki so ga Rimljani zgradili za potrebe živahne plozbe po Savi navzgor in navzdol. To pristanišče je imelo dolgo in široko, s kamnitimi ploščami obdano in utrjeno obrežje, ob katerem so pristajali čolni. Na obeh koncih tega utrjenega obrežja pa sta do sredine savske struge segala dva izredno čvrsta zidana in s kamnitimi bloki obdana pomola, ki sta zadrževala visoko vodo in preprečevala valovanje na pristajalnem obrežju, tako da so tam lahko varno natovarjali in razkladali tovorne čolne. Vse te silne kamne smo še isto leto s pomočjo samohodnega dvigala izvlekli iz nekdanje struge z namenom, da bomo pristanišče kasneje spet na istem mestu rekonstruirali v prvotni obliki. Vsekakor je to tehnično in znanstveno zelo zahtevno delo, kajti drnovsko pristanišče je doslej edinstven objekt take vrste pri nas.

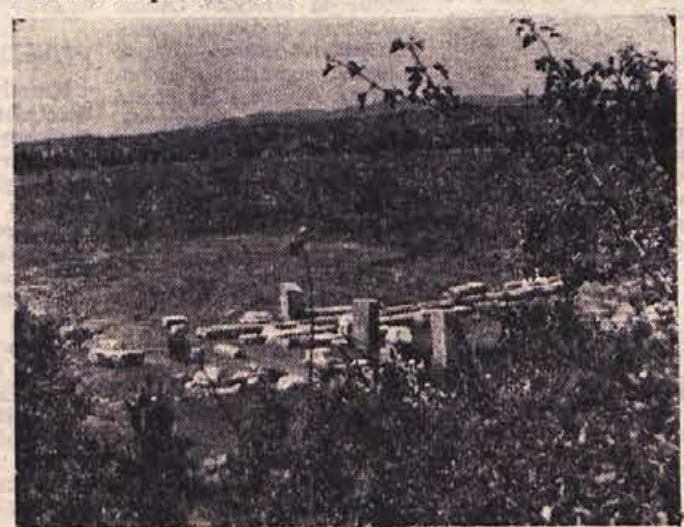
Rimski oltar, postavljen v drnovskem muzeju

Predajmo se fantaziji in zamislimo se v čas pred 1800 leti! Stojimo v Neviodunu na savskem bregu in opazujemo vrvež v pristanu. Ob pomolu stojijo privezniki čolni, krepki sužnji hitijo natovarjat pripravljene barke. Ob njih stoji nadzornik, ki s hripavim glasom in z udarci biča priganja pod bremen upognjena telesa k hitrejšemu delu. Vmes se prelijeva trgovci in prekupevalci, ki ponujajo in hvalejo svoje blago, se prepirajo o cenah, sklepajo kupčije in obenem hudo pazijo na svoj tovor, da ne bi kdo od pristaniških postopavcev kaj smuknil. Pristaniški nadzornik s svojim pisarjem pobira predpisano pristaniško takso in pri tem strogo pazi na količino in kakovost deklariranega blaga. Krmarji in veslači, ki so pravkar prispeli, pozdravljajo svoje znance in hite pripovedovat novice. Čoln je naložen. Med smehom in vikom odvežejo čoln, veslači skočijo vanj; z dolgimi drogovi ga odrinejo od pomola in spretno zakrmarijo v savski tok, ki jih hitro odnaša proti vzhodu — v Siscio. Tako nekako je bilo takrat...

Zivljenje v pristanišču pa je zamrlo tistega leta proti koncu 3. stoletja (okrog leta 270), ko je naše kraje zajelo strašno neurje, utrgalo so se oblaki in reke so silno narastle. Tako tudi Sava. Silno vodovje, ki je naenkrat prihrumelo, se je nekje zapotilo, in strašna sila nakopičene vode si je siloma utrla novo pot — izbrala si je novo strugo! Od takrat naprej teče Sava pod Ljubno, kar tri kilometre vstran od nekdanjega Nevioduna. Katastrofalna poplava je razrušila neviodunski pristan in ga prekrila z rečnim prodom. Za neviodunski trgovec je bil to hud udarec. Odslej je Neviodunum le še »kopensko« mesto, navezano samo še na cestni promet. Zlati časi Nevioduna so minili. Pa tudi vzhodna meja cesarstva ni več trdna. Vse pogostje vdirajo barbarska plemena v rimsko Panonijo, prebivalci Nevioduna vse čedje vidvajo begunce, ki hitijo na zahod, in vojaške oddelke, ki korakajo braniti ogroženo mejo.

Letošnja dela — priprava za muzej pod vedrim nebom

Namen letošnjih del v Drnovem je bil dvojen: prvič rekonstrukcija savskega pristanišča in drugič začetek urevanja lapidarija in konserviranje odkopanih objektov v »Grobljah«. Ponovno smo s težkim motornim dvigalom razmestili v stari savski strugi vse kamnite bloke v tisto lego, v kateri so prvotno bili.

Pogled na delno rekonstruirano rimsko pristanišče v stari savski strugi

Za nemoten razvoj treh podjetij

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skratka: da bi delali nemoteno, ne oziraje se na vreme in letne čase, bi morali imeti letos pod streho 1120 kvadratnih metrov. Takšne so trenutne potrebe, treba pa je misliti tudi vnaprej. Sedanja lokacija — delavnica se širi na prostoru med cesto, stanovanjskimi poslopji in družinim domom — onemogoča nadaljnji razvoj. V stavbi imajo hišni vodovod, transformatorsko postajo, saj zgradili, nereseno pa je vprašanje dovoza surovin in odvoza izdelkov, saj predelajo vsako leto 650 ton železa. Travnike se v dežju razmoči... Komaj 100 metrov od delavnice je šola, kladiva pa nemalokrat povzročajo peklenski hrup. Kanalizacije ni. Obrtno kovinsko podjetje je najpomembnejši kooperant »Kovinarske« iz Vidma-Krškega, letos bodo naredili za 140 milijonov dinarjev vrednosti. Če ne letos, bo v prihodnjih dveh letih prav gotovo treba najti rešitev iz zagate, ki ji pravimo življenjski prostor.

V letu dni: 105 ton ulitkov, 60 milijonov dinarjev, toda...

Tudi Splošno livarstvo v Dobovi se razvija zelo hitro in potrebuje nove proizvodne prostore, vodovod, kanalizacijo, sanitarije itd. ... sredi septembra lani je začelo 6 livarjev v zasilni stavbi s površino 64 kvadratnih metrov. Zdaj jih je 12, trije vajenci in še en uslužbenec povrhu. V neizkoriščenih stavbi prek ceste so uredili novih 64 kvadratnih metrov. Za sedanje zmogljivosti bi potrebovali vsaj 200 kvadratnih metrov prostora in 60 kvadratnih metrov za skladišče. Pesek pozimi zmrzuje, če ni uskladiščen pod streho, gre proizvodnja v štirih zimskih mesecih v nič. Še v letošnjem jeseni se bodo lotili gradnje svojega vodovoda, zgradili bodo kopalnico in stranišča. V letu 1964 se bo kolektiv povečal na 25 do 30 zaposlenih, proizvodnja bo za dva do trikrat večja od letošnje, v prihodnjem desetletju pa se bo morala livarna povečati vsaj za 5-krat. Vsak livar je v letu dni ustvaril za okrog 5 milijonov bruto proizvoda, kar je brez dvoma precej. Za doseganje razvoja so uporabljali samo lastna sredstva, brez posojil.

Vsake zase, ali z združenimi močmi, kaj je ceneje

Tri podjetja v Dobovi, neslutni razvoj prvih let življenja majhnih kolektivov, ki šele nastajajo in kopica težav. Obeta jih jutrišnji dan in hitro jih je treba reševati. Našteli smo kanalizacijo, vodovod in elektriko, ter življenjski prostor, ki ga potrebujejo.

Nismo niti omenili stanovanj, ne obrata družbene prehrane, ne gostišča, javne razsvetljave in vsega, kar bodo proizvajalci iz teh delovnih kolektivov, ki rasto tako hitro, potrebovali jutri, prihodnje leto ali čez pet, morda deset let.

BREŽIŠKE VESTI

Koliko so porabili, ko so vsake zase reševali problem električnega omrežja in transformatorskih postaj, ko so gradili greznice, ker ni kanalizacije, ko so gradili majhna zajetja in vodovode, ker Dobova nima vodovoda, kakršnega potrebuje naseljeni kraj, ki se razvija? Koliko stroškov je bilo porabljenih brez potrebe za gradnje in dograditve na prostoru, ki je zdaj po nekoliko letih že pretesen in ne zagotavlja nadaljnjega razvoja?

Doslej osnutka statuta ni sprejela še nobena gospodarska organizacija, čeravno imajo nekatere že izdelane osnutke. Večina organizacij pa še zbira in pripravlja potrebni material.

negar razvoja? Stavbe bodo resda ostale, vendar bi bilo morda boljše vloženo sredstvo uporabiti koristneje.

Utrip razvoja in življenja se ne da ustaviti, češ stoj in počakaj, dragi kolektiv, da te dorastejo tudi drugi! Iz zelo skopega orisa razvoja treh majhnih kolektivov v nekaj letih pa zveni potreba po načrtnem usmerjanju bitja in nehanja v Dobovi in povsod drugod! Urbanistični načrt razvoja Dobove mora določiti, kje se bo razvijalo eno podjetje in kje drugo, kje bomo gradili šole in kje stanovanja, kako speljali električno omrežje, ceste in ulice, kje položili kanalizacijo in kje vodovod. Ko bo rešeno ta plat zadeve, pa se bomo dogovarjali, koliko bo prispevala občinska skupščina in koliko kolektivi, ter z združenimi močmi lažje reševali to, s čimer se bode zdaj vsake zase in gradi provizorije.

Uspeli seminar

V prvi polovici septembra je bil v Brežicah poseben seminar za članske komisije za izdelavo statuta v gospodarskih organizacijah. To je bil doslej že tretji seminar o tem vprašanju in eden najbolje obiskanih. Udeležilo se ga je 31 zastopnikov gospodarskih organizacij in 47 članov komisij. Na vprašanja sta odgovarjala tovariša Osoinik in Pirnatova. Udeleženci so se zanimali za najrazličnejša vprašanja, ki zadevajo statut, in so izrazili željo, da bi se v pozni jeseni spet zbrali. Takrat bodo podjetja že pripravila osnutke statuta in bi se lahko še konkretnije pomenili o tem.

Doslej osnutka statuta ni sprejela še nobena gospodarska organizacija, čeravno imajo nekatere že izdelane osnutke. Večina organizacij pa še zbira in pripravlja potrebni material.

-an-

Stanovanjska zgradba (Hočevarjev trg 11) v Krškem stoji kar sredi ceste; zaradi tega seveda zapira cesto ob nevarnem ovinku in kvari podobo mesta. Govorilo se je že, da jo bodo zaradi tega porušili, vendar je ostalo samo pri govoricah. Nekaj pa bo le treba ukreniti, saj je promet čedalje večji

Tovarna celuloze dosega lepe uspehe

Kolektiv tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaja« v Vidmu-Krškem je v prvem polletju letos dosegel lepe uspehe. Po vrednosti je plan presegel kar za 16 odstotkov. Pričakujejo pa, da bo v drugem polletju proizvodnja še večja, ker je avgusta začel obratovati nov papirni stroj. Omeniti moramo, da je kolektiv v prvem polletju dosegel tako lepe uspehe tudi zaradi dobrega izkoriščanja zmogljivosti. Vsi obrati so obratovali dnevno po 24 ur, kar predstavlja 98 odstotkov maksimalne možnosti. Nedvomno bi bili uspehi še večji, če kolektiv ne bi imel težav zaradi pomanjkanja smrekovega celuloznega lesa. Proizvodnjo lesovine so zaradi tega morali omejiti.

Po programu gospodarskega

razvoja za leto 1963 je predvideno tudi, da bo tovarna letos izvozila 4000 ton beljene celuloze, 6000 ton nebeljene celuloze in 5.400 ton tiskovnega papirja. Samo v prvem polletju so izvozili 5.263 ton celuloze in papirja.

Imenovanje direktorja KZ Videm-Krško

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji sklenili, da se delovna mesta upravnikov pri vseh kmetijskih združenjih preimenujejo v delovna mesta direktorjev. Hkrati je bil imenovan za direktorja KZ Videm-Krško Stane Nuncič, ker je bivši v. d. upravnik Maks Bablič zaprosil za razrešitev zaradi prevzema službe v komerciali za druge.

Kaj bo z vinogradi

To vprašanje je bilo sproženo na seji občinske skupščine. Na območju občine Videm-Krško je nad 1400 hektarov vinogradov, od tega pa je samo 80 hektarov donosnih. Nastaja vprašanje, če se jih sploh še splača obdelovati. Odborniki občinske skupščine so poročali, da vinogradi hitro propadajo, ker je njihova življenjska doba večinoma že dotrajala. Predlagali so, da bi nujno rešili vprašanje teh površin in študijsko obdelali možnosti zasaditve novih vinogradov. V ta namen naj bi se ustanovila posebna komisija.

Ne smemo mimo dejstva, da je del področja občine Videm-Krško idealen za pridelovanje cvička. Povpraševanje po tej vrsti vina bo vsak dan večje. Zato bi bilo nesmotno vinogradništvo zanemarjati. Nastaja tudi vprašanje proizvodne kleti, ki bi za jamčila kvaliteto cvička. Občinska skupščina je ugotovila, da bi kazalo preiti na kompleksno obnovo vinogradov s tem, da bi lastniki prevzeli del stroškov. To vprašanje naj bi proučili v okviru kmetijske zadruge. S kompleksno obnovo in zasaditvijo bi prišlo do enotne vrste grozdja, s katero bi lahko nastopili na tržišču.

Končno je skupščina sprejela sklep, naj bi v okviru podkomisije za kmetijstvo, ki dela pri izdelavi sedemletnega plana, ustanovili delovno grupo, ki bi s pomočjo zunanjih strokovnjakov obdelala pereče vprašanje vinogradov.

Kaže, da pridelovanja cvička v videmsko-krški komuni ne bodo opustili. Tako je bilo mnenje na seji občinske skupščine.

K.

Nov odlok o vodarini

Nedavno je občinska skupščina sprejela odlok o spremembi odloka o vodarini na območju sevniške občine. Z novim odlokom je nastalo nekoliko sprememb. Tako pri objektih, ki imajo vgrajene vodomerne, plačujejo gospodinjstva in zasebni obrtniki 25 dinarjev za kubni meter, gospodarske organizacije, zavodi, ustanove in gospodarski obrati pa 150 dinarjev za kubni meter; pri objektih, ki nimajo vgrajenih vodomerov,

za piscoarje 30 dinarjev, za vrtno hidrante 300 dinarjev, za goveda, konje nad 1 letom starosti 25 dinarjev in za prašiče ter mala goveda 50 dinarjev. Če se voda uporablja iz skupne pipe izven zgradbe, se plačilo zmanjša za 50 odstotkov.

SEVNIŠKI VESTNIK

se vodarina plačuje v mesečnem znesku, in sicer: za vsako osebo 100 din, za kopalno kad v stanovanju 120 dinarjev, za angleško stranišče 50 dinarjev, za angleško stranišče in kopalnico 110 dinarjev.

Videmska razglednica

Seja občinske skupščine

V soboto je bila v Krškem tretja skupna seja občinskega zbora in zbora delovnih organizacij. Dnevni red se je je bil obširen in je seja trajala nad osem ur. Zlasti se je zavleklo pri razpravi o realizaciji programa gospodarskega razvoja in proračuna občine za prvo polletje. Nadalje je bilo sprejetih več odlokov, razrešen in imenovan je bil upravnik kmetijske zadruge Videm-Krško, izdanih je bilo več jamstev in imenovana občinska komisija za podružljanje kmetijskih zemljišč.

Posvet o krškem mostu

31. avgusta je bil v Vidmu-Krškem posvet zaradi vzdrževanja mostu in gradnje novega mostu prek Save. Na posvetovanje so prišli predstavniki sekretariata za promet SRS, okrajne skupščine, Cestnega podjetja iz Novega mesta in občinske skupščine. Posvet je bil na predlog občinske skupščine, ki zahteva pospešitev rešitve tega problema. Na posvetu je bilo ponovno potrjeno, da most še nima lastnika, govor pa je bil o gospodarski škodi, ki nastaja zaradi preusmeritve prometa. Sprejeli so priporočilo, naj se most začasno popravi in usposobi za obremenitev do 10 ton. Stroški

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

popravila bi znašali okoli 35 milijonov dinarjev. Občinska skupščina je pripravljena prispevati kar 60 odstotkov vseh stroškov, 25 odstotkov naj bi plačal okraj, 15 odstotkov pa republika. Govor je bil tudi o gradnji novega mostu. Gradnja bi predvidoma stala okoli 400 milijonov dinarjev, občinska skupščina pa bo verjetno morala prispevati več kakor tretjino sredstev. Občina bo najbrž zahtevala ponovno preučitev lokacije zaradi pocenitve gradnje, ker je sedanja varianca precej draga. Razgovori o gradnji mostu so zadnje čase pogosti. Upamo, da bo prišlo do skorajšnje rešitve.

D. K.

Iz Podbočja

Kraj se lepo razvija, saj je pred kratkim dobil vodovod, vendar bi bilo treba marsikaj popraviti predvsem cestno razsvetljavo. Pred leti je bilo nameščenih 5 svetilk, zdaj pa so žarnice pregorele in vlada popolna tema. Prosvetni dom in Kodričeva hiša močno sponinjata mimoidoče še na minulo leto. Prosvetni dom bi bilo treba popraviti in ga urediti, da bi lahko služil svojem namenu, velika Kodričeva hiša pa bi se dala preurediti v stanovanja za učitelje.

Podbočje nima spomenika padlim borcem. Ta bi lahko stal na se ne morejo zediniti za prostor. Pred cerkvijo je precej nezoričenega prostora. Tu bi lahko uredili park in vanj postavili spomenik. Druga možnost pa je, da bi popravili pročelje Prosvetnega doma in vanj vgradili spomeniksko ploščo. Treba se je odločiti!

S. Sk.

S seje občinske skupščine v Brežicah

V soboto, 7. septembra, se je v Brežicah sestala občinska skupščina. Na dnevnem redu se je bilo med drugim sprejetje več odlokov, razprava in sklepanje o prevzemu poroštev gospodarskim organizacijam za najetje posojil ter ustanovitve trgovskega podjetja za promet z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami v Brežicah.

Ustanovljeno je novo podjetje »Vino« Brežice

Člani skupščine so v razpravi ugotovili, da je v občini trgovsko podjetje za alkoholnimi pijačami nujno potrebno, predvsem zaradi tega, ker ima to področje precejšnje vinogradniško zaledje. Podjetje se bo imenovalo »Vino — Brežice«. Zažveti mora takoj, kajti odkup letošnjega vinskega pridelka se bo kmalu pričel.

Obseg poslovanja bo prav tolikšen, kot je bil pri podjetju »Vino — sadje Brežice«, katero je sedaj v prisilni likvidaciji. Poslovanje novega podjetja bo omejeno izključno na jugoslovansko tržišče. Osnovna sredstva bo Vino-Brežice vzelo v najem pri starem podjetju.

Na seji je bil omenjen tudi predlog, naj bi se Vino-Brežice povežalo s kmetijsko zadruzo Kmetijskimi ter se zavzelo za zaščito tukajšnjih vin.

Izravnana bodo nesorazmerja pri stanarinah

Skupščina je nadalje sprejela odlok o notranji celitvi ter o uporabi in gospodarjenju s sredstvi stanovanjskih hiš. Po tem odloku bodo vsaj delno izravnane višine stanarin v hišah, ki so bile zgrajene

ne v letih 1960 do 1962. Razlike so nastale, ker je bila stanarina določena na več načinov: ponekod na osnovi ekonomskega računa (v teh primerih je bila stanarina tudi do 40 odst. večja kot sicer), drugod pa po ocenitvi stanovanj.

V prihodnje se bo spremenilo tudi razmerje pri delitvi stanarine na amortizacijo in hišni sklad. Po dosedanjih določilih je bilo 50 odst. namenjnih namenjenih za amortizacijo, 50 odst. pa za vzdrževanje in popravila hiš. Dogajalo se je, da so hišni sveti v novih hišah razpolagali s precejšnjimi denarnimi vsotami, v starih zgradbah pa si niso mogli privoščiti niti najnujnejših popravil.

Skupščina je nato razpravljala in prevzela poročila za najetje posojil podjetju Kovinarstvo, Kmetijsko gozdarskemu podjetju v Brežicah, kmetijskima združenjama Brežice in Bizeljsko, Obrtno kovinskemu podjetju v Dobovi, Opokarni Brežice, Tovarni pohištva, trgovskemu podjetju Krka (Brežice) ter obrtni nabavno-prodajni zadrugi Metal z Jesenic na Dolenjskem za nabavo opreme, orodja in raznih strojev. Skupna vsota posojil znaša 67 milijonov dinarjev.

Otroški vrtec v Šentlenartu ukinjen

Na dnevnem redu sobotne seje je bil tudi predlog za ukinitve otroškega vrtca v Šentlenartu. Število otrok v tej ustanovi iz leta v leto pada. V šolskem letu 1954/55 je obiskovalo vrtce 33 otrok, 1960/61 29, lani 12, letos pa je vpisanih komaj 11.

Vzdrževanje vrtca za 11

otrok bi bilo nesmotno, zato je sklep o ukinitvi upravičen. Vse premoženje otroškega vrtca bo prevzel vrtec v Brežicah. Le-ta bo lahko sprejel v varstvo tudi otroke iz Šentlenarta, ker ni čisto zaseden.

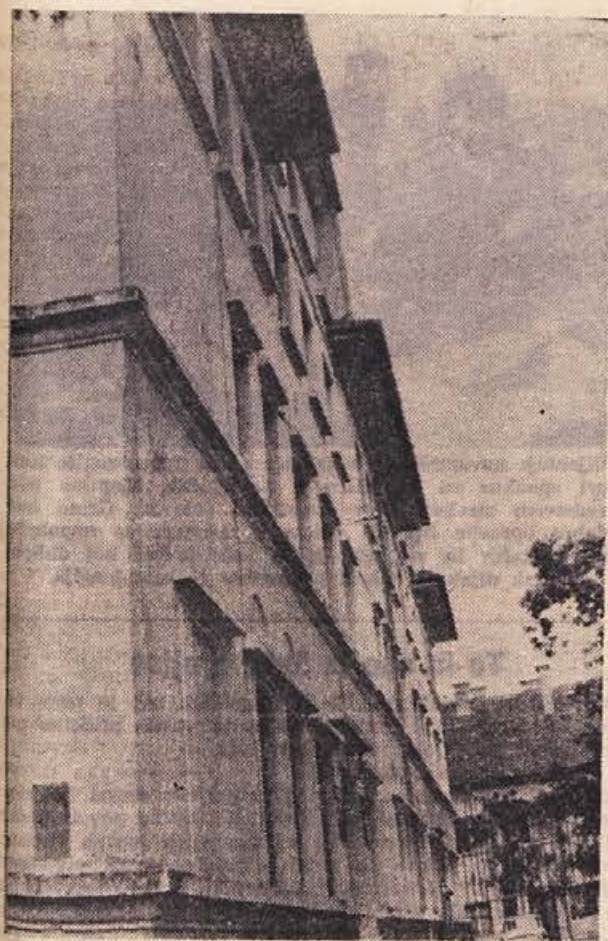
Ji.

V Dobovi pripravljajo obrat družbene prehrane

Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi in Splošno livarstvo v Dobovi pripravljata z združenimi močmi obrat družbene prehrane v zgradbi nadstropja stavbe, kjer je bila delavnica Obrtno kovinarskega podjetja v Dobovi, preden se je to začelo širiti. Oba kolektiva skupaj štejeta približno 75 ljudi, zato je družbena prehrana, zlasti še tople dopoldanski obrok, postala pomembno vprašanje. Prostoru so že skoraj docela urejeni, zato je otvoritev novega obrata družbene prehrane pričakovati v kratkem.

PRIVEZUJTE VEČ TELET

Kmetijska zadruga na Bizeljskem je letos pričela med kmetovalci z akcijo za privezovanje telet. Zaradi zelo ugodnih cen mladih telet so jih živinorejci pričeli sprosti prodajati, deloma pa tudi zato, ker jim na zimo primanjkuje hrane. Zaradi tega se je stalež privezanih goved na Bizeljskem precej zmanjšal. Letos je kmetijska zadruga odkupila 89 krav, 403 telet in 189 goved za pisanje. Da ne bi stalež preveč upadel, so začeli med kmetovalci akcijo, naj mlado živino privezujejo in staro prodajajo, saj bo mlada porabila manj krme.

Največ razprave o šolstvu

3. septembra je bila četrta seja občinske skupščine v Črnomlju. Največ razprav je bilo o šolstvu.

V naši občini je 17 osnovnih šol (tri s 5 podružnicami, tri brez podružnic in 6 nerazvitih šol) ter gimnazija. V šolskem letu 1962-63 je osnovne šole obiskovalo 2.873 učencev, od tega centralne šole 2.248. Izdelalo je 78,6 odstotka, negativne ocene pa je imelo 21,4 odst. otrok. Pri 96,7-odstotnem obisku je bila srednja ocena dobra. Podružnične šole so imele 386 učencev, od tega 82 odstotkov s pozitivnimi in 18 odstotkov z negativnimi ocenami. Pri 96,5 odstotnem obisku je bila srednja ocena 3,1. Nerazvite šole je v preteklem šolskem letu obiskovalo 239 otrok. Izdelalo jih je 82,7 odst., negativne ocene pa je prejelo 17,3 odst. učencev. Srednja ocena je bila dobra, obisk pa 95,9 odstoten. Na vseh šolah je bil obisk 96,2 odst., izdelalo pa

je 79,4 odst. učencev, medtem ko jih je imelo 20,6 odst. slabe ocene. Ocenili niso 22 otrok.

Gimnazija je imela lani 148 dijakov. Obisk je znašal 95,4 odst., 53,6 odst. dijakov je izdelalo, negativno pa je bilo ocenjenih 46,3 odst. gimnazij.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

cev. Povprečna ocena je bila 2,8.

Vse osnovne šole so imele skupaj 92 učnih moči, in sicer: 50 učiteljev, 14 učiteljev pripravnikov, 11 honorarcev z dokončano gimnazijo ali strokovno šolo (4 celo brez srednje šole), 4 predmetne učitelje, enega predmetnega učitelja pripravnika, dva profesorja, 5 profesorjev pri-

pravnikov in 5 drugih predavateljev. Leta 1961. so dali za šolstvo 101 milijon dinarjev, leto kasneje 148 milijonov, letos pa 163 milijonov dinarjev. Za popolno zasedbo učnih mest bi potrebovali še 70 učiteljev, 9 strokovnih učiteljev, 48 predmetnih učiteljev in 12 profesorjev. Zdaj je preveč 8 učiteljev in 4 profesorji, premalo pa 43 predmetnih učiteljev in 4 strokovni učitelji. Skupščina je sprejela sklep, da bo občina v prihodnje štipendirala učitelje in absolvente gimnazije za študij na višjih pedagoških šolah.

Prihodnje leto vodovod do Metlike?

Metlika ima slabo pitno vodo, razen tega pa sedanje količine vode ne zadoščajo za potrebe industrije. SGP iz Črnomlja že vse leto dela pri jamniških zajetjih, skupnem zbirališču in cevovodu iz Jamnikov do Bojanjega hriba, kjer bo glavni rezervoar. Za letošnja dela se namenili 30 milijonov dinarjev, skupna investicija pa bo okrog 100 milijonov dinarjev. Če bodo dela tako napredovala tudi v prihodnje, bo dobila Metlika pitno vodo že ob koncu 1964 ali v začetku 1965.

LA

Že čriček prepeva, grozdje pa gnije

Belokranjski vinogradniki pričakujejo letos nič kaj dobrih trgatev. Grozdje gnije, tako da se mnogi sprašujejo, če bodo sploh imeli še kaj trgati. Vina iz gnilega grozda niso zdrava, ker močno rjavijo in se hitro kvarijo. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je bilo v deževnih letih do 90 odstotkov vin z boleznimi in drugimi napakami. In vendar lahko pripravimo

sodo, v kateri lahko po mili volji vre. Vrenje se da pospešiti z dodatkom mošta iz zdravega grozda. Z dodatkom izločilnih kvasnic se mošt popolnoma očisti, s čimer je preprečena porjavitev. Za žveplanje (razsluzenje) mošta je najprimernejši kalijev metalsulfid. Čim bolj je grozdje gnilo, tem bolj ga je treba žveplati. 100 litrov mošta iz belega grozda dobi pri slabem žveplanju 3 grame, pri srednjem 6 gr, pri močnem 10 gr, pri zelo močnem pa 15 gramov in več kalijevega metalsulfida.

J. S.

METLIŠKI TEDNIK

dobro vino tudi iz gnilega grozda, če mošt razsluzimo ali žveplamo. Mošt je treba žveplati takoj, ko pride izpod stikalnice. Seveda trop ne sme prej zavreti. Ko se na dnu sode sesede nesnaga, mošt pretočimo v drugo po-

Po ozimnico v Karlovac

Skrb za ozimnico je mnoge metliške gospodinjke nagnala v Karlovac, kjer so nakupile papirke, paradižnik in drugo sočivje. Niso pa dobile kisa. Tega tudi v Ljubljani ni bilo.

Metliški drobiž

Kakor vsa naselja, v katerih so šole, je bila prejšnji teden tudi Metlika vsa v znamenju pričetka novega šolskega leta. Od trgovin do trgovin so hodile mamice s prvošolčki in kupovale najpotrebnejše stvari. Močno obiskana je bila zlasti knjigarna in papirnica, ki se je letos dobro založila z vsemi šolskimi potrebščinami.

na. Zatem bodo začeli urejati notranjost. Kaže, da bo stavba, prepotrebna metliškemu gostinstvu in turizmu, kmalu nared za otvoritev.

ZBOR XIV. DIVIZIJE V METLIKI

Metlika se pripravlja na veliko srečanje partizanov XIV. divizije, ki bo 6. januarja 1964. Tedaj bo minilo 20 let, odkar je ta divizija odšla s Suhorja na težko, a zmagovito pot proti Stajerski.

PETNAJSTA PONOVO NA VINOMERU

29. septembra bo poteklo 20 let od ustanovitve 15. brigade. Ob tej priložnosti bo srečanje borcev XV. brigade in belokranjskega odreda na Vinomeru pri Metliki. Kot je znano, je bila brigada ustanovljena nedaleč od Metlike pri Vrančiču, bojevala pa se je pretežno na Dolenjskem in v Suhi krajini.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Vaš tehnik?
DOLENJSKI LIST!

BELOKRANJSKI POZDRAV

Plan in polletne konference

30. avgusta je zasedalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem. Osrednja razprava je bila posvečena izpolnjevanju polletnega občinskega plana. Oporozili so zlasti na pomanjkljivosti v nekaterih podjetjih, kjer so se osebni dohodki hitreje povečevali kot delovna storilnost. To vprašanje pa bo poleg vrste drugih obravnavano tudi na polletnih konferencah sindikalnih organizacij, ki so se medtem že začele.

Priprave na 7-letni plan

Pred kratkim se je sestala komisija za izdelavo 7-letnega plana pri občinski skupščini v Metliki. Pomenili so se o navodilih in merilih, po katerih bodo izdelali osnutek. Osnova bodo vsakokrat perspektivni plani gospodarskih organizacij.

Tribune občanov v septembru

Po sklepu občinskega odbora Socialistične zveze v Trebnjem bodo v septembru v trebanjski občini javne tribune občanov. V ta namen bodo pripravili vrsto strokovnjakov, ki bodo pojasnjevali pretežno tista vprašanja, ki občane najbolj zanimajo. Pričakujejo, da bo največ govorov o kmetijstvu.

Vinogradniki pripravljajo sode

Belokranjski vinogradniki se te dni mudijo pri opravi, ki pride na vrsto le enkrat na leto: pomivajo in pripravljajo sode za novo vino. Grozdje kljub nesomnim in deževnim dnem polagoma zori. Letošnja trgatev se bo nekoliko zakasnila. Predvidevajo, da se bodo prvi dnevi trgatve pričeli šele ob koncu septembra.

DROBNE VESTI IZ ČRNOMALJSKE OBČINE

Na Vinici si že dalj časa želijo brivnice. O tem so že večkrat razpravljali na zborih volivcev in na sestankih, vendar se ni dalo nič storiti, ker enkrat ni bilo prostorov za brivnico, drugič pa ne brivcev. Glede na to, da postaja Vinica turistični kraj, pa bi brivnico morali imeti. Prav bi bilo, da bi pristojni organi s pomočjo prebivalcev zadevo rešili.

V Črnomlju smo pred nedavnim dobili tudi non-stop trafiklo, ki je odprta od šestih zjutraj do osmih zvečer. Ne samo za domačine, tudi za turiste je tak poslovni čas potreben, saj se mnogi v Črnomlju ustavijo, da bi napisali razglednico in kupili cigarete.

23. in 24. avgusta je bil v Črnomlju seminar za prosvetne delavce, na katerem so se navzoči podrobneje seznanili z novimi ustavnimi načeli. Seminarja se je udeležilo 70 prosvetnih delavcev, ki bodo snov posredovali šolski mladini, organizirala pa sta ga občinski odbor SZDL in Ljudska univerza.

Kmetijska zadruga Črnomelj je končala s obiranjem hmelja. Pridelek je znašal okoli 14 stotov na hektar; bil bi pa znatno večji, če ne bi bilo toliko praznih mest

med hmeljem, kar gre na račun voluharjev in mehaničnih poškodb. Kvaliteta hmelja je dobra, saj je strokovnjakom uspelo ohraniti pridelek zdrav do konca obiranja.

Toliko gob, kot jih je bilo v Beli krajini v tej sezoni, ne pomnimo. V gozdovih je mrgolelo otrok, starčkov in gospodinj, pa tudi dopustnikov. Nabirali so se vračali s polnimi košarami, nekateri pa tudi z vozovi.

Osemenjevalna postaja v Črnomlju je dobila od občinske skupščine 500 tisoč dinarjev iz proračuna, ker ji dotok sredstev ne zadošča za stroške. Omenjeni premostitveni kredit bo vrnila takoj, ko se bo na njenem računu zbralo dovolj sredstev. Zanimana nas, kaj pravijo k temu kmetovalci, ki, kot vse kaže, še niso poravnali svojih obveznosti do osemenjevalne postaje.

Kot prispevek za potresno škodo Litiji je občinska skupščina v Črnomlju nakazala litijski 500 tisoč dinarjev.

H Gostinskemu podjetju v Črnomlju sta bili pripojeni gostišče »Kolpac« na Vinici in gostišče Semič.

ZAKAJ BREZBRIŽNOST?

1. julija letos je trgovsko podjetje »Dolenjka« iz Novega mesta prevzelo od trebanjske kmetijske zadruge trgovski lokal z mešanim blagom na Mirni. Pobuda je obetala veliko, zlasti izboljšanje poslovanja in ureditev prostorov, medtem ko so potrošniki upali, da jim bo naposled le omogočena sodobnejša postrežba z večjo izbiro potrošnega in drugega blaga. Od prevzema lokala teče zdaj že tretji mesec, lokal pa še vedno označuje tabla z napisom »Kmetijska zadruga z. o. j. Mirna«. To pomeni, da se za »Dolenjka« doslej še ni

dotaknila. Prebivalstvo je spričo tako brezbržnosti upravičeno ogorčeno. Ali je šlo novomeškemu trgovskemu podjetju predvsem za to, da ujamemo še eno ribo in jo pustimo poginiti brez vode, ali za to, da to »ribo« spusti v zdrav bazen? Očitno je, da je v tem primeru možno iskati odgovor le na prvi valik.

TREBANJSKE NOVICE

TREBNJE DOSLEJ NAD 6 MILIJONOV ZA SKOPJE

Klicu za pomoč žrtvam katastrofalnega potresa v Skopju so se v trebanjski občini vsestransko odzvali in so do 3. septembra zbrali že nad 6 milijonov dinarjev. Od tega so okrog 770.000 dinarjev zbrale krajevne organizacije Socialistične zveze. To je dokaz, da je akcija zajela resalehnerga občana.

Tone Žibert — sekretar SZDL v Trebnjem

Občinski odbor Socialistične zveze v Trebnjem je na zadnjem plenumu izvolil za svojega sekretarja tovariša Toneta Žiberta. Doslej v Trebnjem niso imeli sekretarja, da pa bi bilo delo odbora boljše, ga je bilo nujno izvoliti.

Najboljša je krajevna organizacija SZDL Mirna

Posebna komisija je predlagala dosežke okrajnega tekmovanja krajevnih organizacij Socialistične zveze v trebanjski občini in ugotovila, da je zahtevane naloge po tekmovalnem programu najbolje opravila krajevna organizacija SZDL na Mirni. Občinski odbor SZDL v Trebnjem jo je predlagal za prvo okrajno nagrado (250.000 dinarjev). Razen te so za okrajno nagrado predlagane

DAROVALCEM KROMPIRJA!

Človekoljubna akcija za pomoč prizadetemu makedonskemu ljudstvu se v vsej državi nadaljuje. V trebanjski občini, ki je doslej prispevala že znatna sredstva, pa bo akcija dobila osrednji pomen šele ob pospravljanju jesenskih pridelkov, predvsem krompirja. Trebanjska občina bo darovala večje količine krompirja. V nabiralni akciji bodo sodelovale tudi krajevne organizacije Socialistične zveze. Le-te so že dobile ustrezne obrazce, ki jih morajo (izpolnjene) dostaviti občinskemu odboru SZDL, ta pa jih bo predložil kmetijski zadrugi. Zadruga bo pri odkupu krompirja vsakemu darovalcu obračunala darovano vsoto. Tisti, ki krompirja nimajo za prodajo, pa so ga darovali v skupno pomoč makedonskemu ljudstvu, naj darove pripeljejo na odkupno postajo.

Z novim izkopalnikom na krompirišču

Spravilo krompirja je v polnem teku. Zasejane površine so večje kot druga leta. Krompir je treba pravočasno pospraviti. Kmetijska zadruga v Trebnjem, ki ima 57 ha lastnih krompirjevih nasadov, je uvozila prek Agrotehnike posebne izkopalnike KCE-2 iz Poljske. Vodja strojnega parka JOŽE GRACAR je s svojimi fanti pravkar preizkušal tak stroj, ko smo ga obiskali.

»Kot vidite,« je začel, »je to vlečni stroj z verižnim transporterjem, ki ga poganja kardanski priključek traktorja. Sprejema dva izkopalna lemeža, ki dvigata zemljo s krompirjem vred. Na transporterju se krompir očisti. Največ velja, da krompirja ni treba sprosti pobirati. Zmogljivost stroja je do 0,5 ha na uro. Kovinske palice na transporterju, ki lahko poškodujejo gomolje, pa bomo obložili z gumo in izboljšali lemeže.«

»Ali se splača stroji, ki delajo tako kratek čas?«

»Stroj je rentabilen, če je cenejši, kot znašajo stroški za delovno silo, ki ga nadomešča. S traktorji gre, težje je s priključki, ki jih uporabljamo le krajši čas v letu. Zato sodelujemo s kmetijsko zadrugo v Metliki. Tako pocenimo stroške, ki so kljub regresom še vedno precej veliki.«

Traktor je povečal število obratov, lemeži so se skrili v zemljo, pred nami pa je nastajal nov bel trak izkopane krompirja.

Novo mesto - najdražje mesto v Jugoslaviji

Borba je 26. avgusta pisala o tem, da bi morali imeti Novomeščani najdebelejše denarnice — Zakaj? — Novo mesto prednjači v cenah pred dvajsetimi anketiranimi mesti v naši državi

Sredi avgusta so za kilogram krompirja, graha, zelja, paradižnika, paprike in čebule, takrat, ko je bilo vsega največ, dali potrošniki Brčka 250 din, Prizrena 320 din, Bjelovara 355 din, Bitole 364 din, Tuzle 370 din, Kragujevca 375 din, Sabca 380 din, Novomeščani pa so za kilogram istih artiklov morali odšteti 530 din. To je dvakrat toliko kot v Brčkem!

Prav takrat je kilogram zelja, graha, paradižnika, hrušk, paprik, čebule, krompirja, govejega mesa, liter mleka in 1 jajce stalo v Novem mestu 1462 din, v Ljubljani 1410 din, v Mariboru 1375 din, na Reki 1363 din, v Beogradu 1141 din, v Sarajevu 1125 din, v Brčkem 775 din, v Sabcu 878 din, v Tuzli 926, v Prizrenu 937 in v Bjelovaru 997 din.

Bo lahko po vsem tem še kdo rekel, da so novomeške gospodinjice sitne in da neupravičeno godrnjajo nad cenami? Poglejmo, kaj pravijo o tem tisti, ki bi lahko prispevali k cenejši preskrbi našega trga.

Inž. Niko Rihar — Kmetijska šola Grm

— Imamo 1 ha zemlje, zasajene z vrtninami. V glavnem pridelujemo za lastno menzo, ker pa precej proizvodov ostaja, jih prodamo na drobno, v neorganizirani prodaji. Zgodilo se je že (pred leti), da smo ponujali zelje po Novem mestu skoro zaastonj, pa ni bilo zanj interesa. Solato imamo vedno in smo jo imeli vso sezono. Še nikogar ni bilo k nam, da bi se dogovorili o stalni dobavi te ali one vrste zelenjave za novomeške potrošnike. Mi smo pripravljani...

Slavko Hotko — KZ Žužemberk

— Lahko bi pridelovali zelenjavo, pa nimamo kupca. S cenami bi bili konkurenčni. Pripravljeni smo saditi papriko, paradižnik, krompir, zelje in ostale povrtnine, se veda, če bi imeli zanesljivega

odjemalca. Za artikle, ki jih imamo zdaj na razpolago, se zanimajo v Kočevju. Po potrebi bi prodajo lahko presmerili na novomeški trg...

Jože Pelko — KZ Dol. Toplice

— Imeli smo 5 vagonov ranega krompirja, ki smo ga sješka prodali v Zagreb in Karlovac po 20–22 din. V Novem mestu nam ga je uspelo prodati le manjše količine. Vrtnarji ustanovljamo. Na lastnih površinah in v kooperaciji z vrtnikarji bi lahko že prihodnje leto ustvarili okoli 2,5 hektarov vrta. Kam pa z zelenjavo? V Novem mestu zanj ni interesa! Glede preskrbe ozimnice se dogovarjamo z Beogradom in Ljubljano, v Novem mestu pa le s posamezniki.

V juniju smo imeli na razpolago vsak dan po 100 kg solate, ki je veljala takrat 80 do 100 din/kg, pa tudi zanj Novomeščani niso bili kupci.

Jože Ravbar — šef poslovalnice »Sadje in zelenjava«

— Ob lanskim reorganizaciji podjetij v Novem mestu smo se priključili podjetju Sadje in zelenjava v Ljubljani. V modernizacijo samopostrežne zelenjavne trgovine smo vložili 4,5 milijona din. Novi način prodaje pa je zahteval tudi dve novi moči — blagajničarki. Vse to in pa izredno visoka najemnina lokala in skladišč vpliva na cene artiklov, ki jih prodajamo. Blago nabavljamo predvsem pri naših zadrugah, pa tudi direktno iz Dalmacije. Če ga

NOVOMEŠKA KOMUNA

ne dobimo, gremo ponj v Ljubljano v naše skladišče. Prodaja zelenjave je zelo delikatna stvar. Trdim, da je v vsakem večjem mestu možno ceneje prodajati zelenjavo kot v manjšem kraju. Tam imajo večji promet in hladilnice. Če bi imeli še eno konkurenčno zelenjavno trgovino, bi ne bili potrošniki nič na boljšem. Po mojem bi bile cene še višje.

Inž. Jože Tanko — KZ Novo mesto

— Preskrba novomeškega trga ni urejena zato, ker je premajhen in neorganiziran stik med trgovci in proizvajalci. Mi bi lahko dali na trg okoli 40 ton jabolč za zimo. Ker nas zanje nihče ni vprašal, bomo organizirali lastno prodajo v kiosku. Zgodnja jabolka smo prodali v Ljubljani. S kooperacijo pri kmetih bi se dala pridelati vsa zelenjava, ki jo potrošnik potrebuje. Zdaj se s tem ne ukvar-

jamo, ker za te stvari ni tržišča. Iščejo ga drugje.

Zvone Perc — predsednik sveta za blagovni promet

— Vprašanje intervencije socialističnega sektorja na novomeškem trgu je Svet za blagovni promet občinske skupščine Novo mesto obravnaval že na dveh sejah. V zvezi s tem smo 1. avgusta sklicali sestanek vseh upravnikov zadrug in podjetij, ki se s tem ukvarjajo. Vsi so priznali, da so cene na novomeškem trgu res zelo visoke in so pristali na sodelovanje v preskrbi, da se stvar izboljša. KZ Novo mesto je bila zadolžena za organizacijo in prodajo vseh kmetijskih proizvodov. V ta namen je dobila lokal na novomeški tržnici in ga že ureja. Po mojem mišljenju zadruga nima pravega posluha za potrošnika in bi morale biti bolj prožne v poslovanju. Mi bomo o tem še razpravljali. Moramo doseči to, da novomeški potrošnik na domačem trgu ne bo kupoval dražje kot drugje!

Zadnje besedo imajo gospodinjice

Breda Pavc — Smihel; Vladoša Klemenčič — Nadmlini 21; Ivica Papež — Majde Silc 13; Dana Novšak — Majde Silc 11; Rozi Tešar — Cankarjeva 16; Marica More — Muzejska 4; Nada Žerjal — Šolska 6; Marija Bele — Kettejev drevored 11.

— Nas ne briga toliko, kakšen je lokal, kdo organizira prodajo in vse ostalo — važne so predvsem cene! Raje bi kupovale na stojnici zelenjavo poceni, kot v modernem lokalu drago. Nikakor pa ena zelenjavna trgovina za Novo mesto ne zadošča! Raje bi imele tudi dve zelenjavni trgovini in eno cvetličarno, kot pa obratno, kajti zelenjavo kupujemo vsak dan, rože pa le ob posebnih priložnostih. Naj se vendar še enkrat kdo zavzame za to, da bo preskrba novomeškega trga urejena po zmernih cenah! Saj je naravnost smešno, da moramo Novomeščani zelenjavo dražje plačevati kot Beograjčani — pa je le res!

Ria Bačer

Dijakinje novomeškega učiteljskega se so dobro znašle tudi pri »pouku« na hmeljišču v Srebrničah, kjer so pod vodstvom strokovnjakov Kmetijske šole na Grmu kar dobro opravile izpit obiranja; nekatere so napolnile po 6 škafov in več, kar je za začetek več kot dobro. Vsak dijak je nabral povprečno 4 škafe hmelja

To in ono iz Suhe krajine

Z letošnjim pridelkom pšenice kmetovalci Suhe krajine niso zadovoljni. Dolga zima je močno razredčila posevke italijanskih in domačih sort pšenice. Tudi kakovost pridelka ni dobra, ker je veliko zrnja drobnega. Kako bo z letošnjo setvijo? Kmetovalci prepočasno naročajo seme, do italijanskih sort je čutili nekoliko odpora, čeprav enoletna katastrofa zaradi zime ne bi smela biti odločilna. Pri naročilih je vidno zanimanje za sorto »Hellkorn«, ki se je letos zelo dobro izkazala, strokovna zadruga služba pa je mnenja, da tudi sorte »San pastorek« ne bi smeli ta-

koj opustiti, saj je prav ta močno popravila pridelke po letu 1953.

Krompirjeva letina bo nekaj nad lanskim povprečjem, pri poznejših sortah krompirja pa bo zaradi predolge suše pod povprečjem. Lep pridelek pa bo letos dala koruza.

S koši in celo z vozom so prebivalci Suhe krajine letos šli po jurčke. Najbolj so se zavzeli prebivalci hinskega območja.

Tehnika si utira pot tudi v Suho krajino. Po sedanjih ocenah imajo v Suhi krajini 6 tovornih avtomobilov, 13 osebnih avtomobilov, 21 motornih koles in 89 mopedov, razen tega imajo okoli 480 radioaparatur in 1216 gospodinjstvih in 6 televizorjev.

M. S.

»Pouk« na Hmeljišču

Okrog 250 dijakov novomeškega učiteljskega se je imelo 6. septembra »pouk« na hmeljišču v Srebrničah. Učiteljskega se je ta dan nabrali okrog 1000 škafov še precej kakovitega hmelja in zaslužili blizu 80.000 dinarjev, ki jih bodo porabili za izlete. Kmetijska šola na Grmu, ki ima letos precej smole z vremenom, je zelo hvaležna novomeškemu učiteljskemu za pomoč. Dogovor za obiranje preostalega hmelja je grmška šola sklenila tudi z gimnazijo in ekonomsko srednjo šolo, slabo vreme ta teden pa je pokvarilo načrte. 10. septembra je na hmeljišču v Srebrničah odšlo 284 dijakov novomeške gimnazije, večerjajo je 11. septembra pa 240 dijakov Ekonomske srednje šole. Mladí rod bo skušal nadoknaditi to, kar je pokvarilo vreme.

I. Z.

ZA KRAJEVNI PRAZNIK STRAZE

Krajevni praznik Straže bodo občani letos 13. septembra praznovali tako, da bodo uredili partizanske grobove in spomenike, na predvečer prižgali kresove na okoliških vrhovih, kjer bodo zaplesali. Na dan praznika pa bo v popoldanskem času pred družinim domom igrala domača godba na pihala. Posebnih slavnostnih prireditev ne bo, praznovanje bo delovno, kljub temu pa vsem Stražanom iskreno čestitamo in jim želimo kar naj več uspehov.

Prejel je zaslužen kazen

Janez Kreše, socialni podpiranec iz Brezovice pri Smarjeti, je bil pred sodiščem v Novem mestu kaznovan na 2 meseca zapora, ker se je pregrešil zoper 181 čl. KZ, ki govori o nečistovanju. Omenjeni je 72 let star in je zvaljal v grmovje mimoidoče solarje ter se proti njim neupravičeno vedel. Zagovarjal se je, da je to storil v duševni zmedenosti, pa mu ni bilo pomagalo. Kazen bo moral odslužiti.

Novomeška kronika

■ Vsi, ki so se nekaj dni pred začetkom šolskega leta ali prve dni pouka gnetli v edini novomeški papirnici in knjigarni, da bi kupili šolske potrebščine, so na ves glas godrnjali. Prodajalci, ki jim je pot curkoma lil z obraza, že niso več vedeli, kje se jih drži glava. Prav gotovo so storili vse, da bi kupcem ustregli. Ker pa vemo, da je bilo tudi prejšnja leta, ko sta bili v mestu dve knjigarni, dovolj pritožb, bi bilo treba letos na izreden naval kupcev že prej misliti. Če ne drugače, bi se dala prodaja šolskih potrebščin organizirati na tržnici!

■ Močno deževje, ki je trajalo od petka do ponedeljka, je precej dvignilo gladino Krke. Kaj nenavadno je za ta letni čas, da so bili vrtni med obema mostoma v ponedeljek zjutraj pod vodo. Ker so imeli vrtnikarji v zemlji precej vrtnin, so utrpeli precejšnjo škodo.

■ Do zadnjega kotička je bila v ponedeljek zvečer zasledena dvorana Doma JLA, kjer je gostovalo KUD Vukica Mitrović iz Beograda. Gostje so v programu, ki je trajal dobri dve uri in pol, zapeli nekaj najlepših ljudskih pesmi iz

najrazličnejših predelov južnih republik in navdušili z izvajanjem plesov jugoslovanskih narodov. Škoda, da je bila samo ena predstava. Obiskovalci so mnenja, da bi bila prireditev še bolj obiskana, če bi bila v nedeljo.

■ Gibanje prebivalstva: rodili so: Marija Berkopec iz Partizanske 7 — Janeza, Pepca Radešček iz Koštalove 34 — Vladimir. — Porok in smrti ta teden ni bilo. — Ponesrečil se je Stane Stih, kemijski tehnik iz Prešernovega trga št. 7, ki se je v službi opeknil po obrazu in rokah.

■ Na živilskem trgu v ponedeljek ni bilo kdove kaj izbire. Največ razburjenja je bilo zaradi jajc, ki so jih cenili kar na 40 din. Ker po tej ceni ni bilo kupcev, so jih morali prodajati po 35 in 38 din. Dobiti je bilo še: papriko iz Tetova po 50 din/kg, papriko za vlaganje po 100 din, grozdje po 160 din, kumare po 50 din, korenje po 70 din, solato po 120 din, zelje po 50 din, paradižnike po 50 din, čebulo po 80 din, buče po 50 do 60 din, hruške po 100 din, alive po 70 din, jabolka po 80 din.

Dan telesne vzgoje v Novem mestu

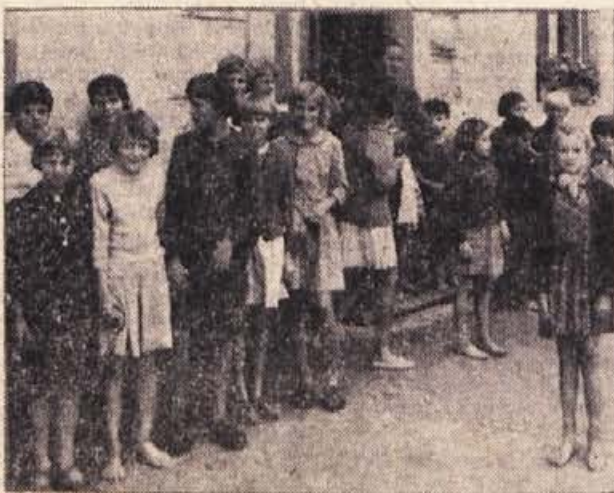
Občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu priredi 14. in 15. septembra DAN TELESNE KULTURE V NOVEM MESTU.

14. septembra bo ob 13. uri 1. kolo prvenstvenega tekmovanja osmih ekip v balinanju. Ob 19. uri bo košarkarski dvoboj Slaka (Ljubljana): Partizan Novo mesto.

15. septembra bo ob 8. uri zbor vseh nastopajočih ekip vseh panog in otvoritev novega rokometnega igrišča. Istega dne bodo podeljena priznanja za dosegene uspešne rezultate novomeških mladincev — balinarjev, ki so osvojili prvo mesto v SFRJ. Ob 9. uri bo rokometni turnir, na katerem bodo sodelovali moštva iz Grosupljeva, Črnomlja, novomeškega učiteljskega, »Borca« (Novo mesto) in Partizana (Smihel). Ob isti uri se bo začel medobčinski turnir v balinanju, kjer bodo sodelovali najboljši balinarji iz Kočevja, Krškega, Trebnjega in Novega mesta, in odbojarski turnir članov za prvenstvo občine. Ob 9.30 bo košarkarski turnir članov in mladincev iz Novega mesta ter teniški dvoboj Triglav (Kranj) : Novo mesto. Ob 10. uri bo na velikem stadionu republiški atletski miting in X. dolenjsko prvenstvo v atletiki. Nastopili bodo znani republiški atleti. Ob 16.30 uri bo v gostišču na Loki zaključek vseh tekmovanj in razglasitev rezultatov s podelitvijo diplom zmagovalnim ekipam. Po razdelitvi nagrad bo prosta zabava s plesom.

Čisti dohodek teh prireditev je namenjen ponesrečencem iz Skopja. Vabljeni!

B. B.

Tudi na Ajdovcu so se 5. septembra otroci zbrali pred šolo za prvi dan pouka

Trije Dolenjci v reprezentanci

Červan, Zaletelj in Špiler bodo zastopali naše državne barve na letošnjih »Balkanskih atletskih igrah«, ki se prično jutri, 13. septembra v bolgarskem glavnem mestu Sofiji

Ko smo imeli pred 10 dnevi priložnost na TV zaslonih spremljati kvalifikacije in zelo zanimiv dvoboj najboljših jugoslovanskih in češkoslovaških atletov in atletinj (prireditve je bila v Ljubljani 1. septembra), smo bili na večini naših predstavnikov upravičeno ponosni. V skoraj vseh disciplinah so se pošteno potrudili in dosegli proti atletski velesili, kot je reprezentanca CSSR, časten rezultat.

Med udeleženci tega dvoboja smo videli tudi dva atleta, ki sta »naše gore list«. Večini balsev bo takoj jasno, da imamo v mislih tekača Franca Červana, ki je doma iz Podgorice pri Novem mestu, ter sprinterja Tineta Zaletelja. Oba sta v Ljubljani zabeležila, zato pičudno, da ju je zvezni kapetan znova uvrstil v izbrano državno vrsto za letošnje Balkanske atletske igre, ki se jutri pričnejo v Sofiji.

Franco Červan je v jugoslovanski atletiki sedaj to, kar je bil pred mnogimi leti popularni Franjo Mihalič. Lani se je po uspešnem nastopu na PEA uvrstil v jugoslovansko atletske elito. In ne samo to, tudi v evropskem merilu je prišel v sam vrh, posebno v teku na 10.000 m. Letos je nastopil na novoletnem polnočnem teku v brazilskem mestu Sao Paulo, toda ni uspel. Dalj časa ni bil v formi, ponovno pa je zabeleži prav v dvoboju s CSSR, na katerem je v teku na 10.000 m premagal favoriziranega češkoslovaškega prvaka Tomaša. Dosegel je odlični rezultat - 29:17,9, kar je le za 10 sekund slabše kot lani na PEA, z njim pa na letošnji svetovni lestvici najboljših tekačev na 10 kilometrov zavzema odlično sedmo mesto!

Tudi Tine Zaletelj je v Ljubljani odlično tekkel v štafeti 4 x 100 metrov. Tekel je tretjo predajo in obdržal prednost, ki sta jo v prvih 200 m priborila Pavlovič in Stanojevič. Ko je že kazalo, da bo naša štafeta pripravila češkoslovakom neugodno presenečenje (bili so veliki favoriti), se je zataknilo. Zadnji del proge je namesto poškodovanega Ajdiča iz Celja tekkel 19-letni Karasi iz Polja. Poznalo se je, da z Zaleteljem nista dobro uvežbana in zmagaja je šla po vodi. Neizkušeni Karasi je prežgodaj startal, tako da se je moral ustavljati, da je lahko prevzel štafeto palico. Pri tem je izgubil odlične desetinke sekunde. Navzile temu spodbujajo je zvezni kapetan Velimir Ilić ponovno izkazal zaupanje isti postavi štafete, ki je tekla v Ljubljani. Če ne bo spet spodrsljaja, se lahko plasira celo na prvo mesto. Upajmo, da bodo imeli v Sofiji več sreče.

Zvezni kapetan je v reprezentanco SFRJ poleg Červana (tokrat bo poleg 10.000 m tekkel tudi na 5.000 m) in Zaletelja uvrstil tudi metalca kopja Marjana Špiljarja, ki trenutno služi vojaški rok v JLA. Ni pa še gotovo, da bo v Sofiji tudi nastopil. Je le rezerva in bo vskočil, če se poškodujeta ali zbolita Miletič ali Galič.

Pričakujemo, da bodo vsi trije Dolenjci uspešno zastopali jugoslovanske barve in da bomo lahko prihodnje o njih pohvalno pisali. Največ upanja na visoko uvrstitev ima Červan, ki je odlično v zelo dobri formi. Ne bo nas presenetilo, če se iz Sofije vrne z dvema zlatima medaljama - za zmago na 5 in 10 km.

fm

D. Petaković

FINALE EKIPNEGA PRVENSTVA SFRJ II. RAZREDA

Celulozar zasedel drugo mesto

V Vidmu-Krškem je bilo 3., 4. Krško je okoli 4 tisoč prebivalcev, vsi ostali tekmujoči klubi pa iz velikih mest. Lepi uspehi gre pripisati marljivim Celulozarjem, plavalcem, dobremu vodstvu kluba ter razumevanju oblasti in nekaterih podjetij.

Bralcem posredujejo še nekaj izjav, ki smo jih dobili na tekmovalstvu:

Inž. Miroslav Macarol, delegat Plavalne zveze Jugoslavije: — Presenetila me je zelo dobra organizacija tekmovalstva, ki je prav gotovo posledica dobrih odnosov v našem klubu in razgibanega dela sodniške sekcije.

Stefan Moretti, delegat Zbornice sodnikov PZJ: — Vse do konca prvenstva sem bil prepričan, da

bo zmagala vaša ekipa. Zdi se mi, da imate prešibko žensko ekipo, zato boste morali o njej več razmišljati. Rezultati Brezkarjeve so bili odlični!

Ante Senjanović (bivši trener državne plavalne reprezentance) — trener POSK: — Vaš klub in njegovi rezultati so presenetljivi, opazil sem izredne plavalce in plavalke, ki so bili stilno in kondicijsko najboljše pripravljeni. Imate mladega trenerja, ki je vzgajal odlično ekipo. Vse prvenstvo sem bil močno zaskrbljen in sem mislil, da nam boste prekrili slučajno. Zmagali smo popolnoma slučajno, kajti bili ste enakovredni!

L. H.

ELAN : TVD PARTIZAN (PODPEČ) 6:3 (5:3)

V ligi ljubljanske podzveze, ki je pričela z nogometno sezono 1. septembra, sodelujeta tudi dolenjska predstavnik Bela krajina iz Črnomlja (tekmuje v podzvezni ligi) in novomeški Elan (sodeluje v I. razredu). Novomeški Elan je 1. septembra letos gostoval v Podpeči, kjer se je pomeril z domačim Partizanom ter zmagal z zavidljivim rezultatom 6:3.

Igra je bila v prvem polčasu veliko bolj borbena kot v drugem. Vodstvo so v začetku prevzeli domačini in dosegli prvi gol. Po 34. minuti so elanovci prevzeli vodstvo in ga obdržali do konca igre. Od Elanovih igralcev so dali Stefanović 3 gole, Petaković 2 in Mrvar 1 gol. Elan je igral v postavi: Majerle, Duvotović, Moro, Vukšinić (Besek), Rožić, Ristovski, Petaković, Mrvar, Stefanović, Mrvar, Jerković. Elanovci so v prvi letošnji tekmi zaigrali zelo lepo, vendar jim je na igrišču v drugem polčasu začela pohačati kondicija, katero so nadoknadili s pošteno voljo. Prvenstvena sezona bo trajala do konca novembra, zato se bodo morali resno pripravljati, zlasti če želijo v letu 1984 tekmovali v višjem razredu.

J. M.

Božo Račič:

GORJANCİ SO SVET ZA SE

Prav bi bilo, da se ob Domu na Polomu uredi nekakšen gorjanski vrtil, »Cvetnik« imenovan, in tam naj bi rastle vse gorjanske botanične posebnosti. To bi bila potem turistična zanimljivost, slična Alpinetumu v Trenti. Pravi planinci bi lahko uresničili to lepo misel brez posebnih stroškov. Kdo bo začel?

Na Polomu se pripeljeta lahko z avtom iz Kostanjevice, ker je cesta dobra in pelje tudi še naprej. V prospektu »Slovenija« pa je po mojem zveza ceste iz Kostanjevice mimo koč na Polomu s cesto proti Mokricam le malo preveč idealno narisana, kar sem osebno ugotovil.

V Domu na Polomu so obesili hrvaški turisti zemljevid, ki kaže transverzalo XII. proletarske divizije iz Karlovca čez Gorjance in Trdinov vrh nazaj proti Ozlju.

Pota so tudi markirali, vendar bi bilo treba markacije bolj zgostiti in napraviti bolj vidne, ker je precej turistov že zašlo, kar pripominjajo v knjižico obiskovalcev doma. Ponoči je zgrešitev poti zelo neprijetna. Hrvatski turisti niso redki gostje v domu. Bolj

10. REPUBLIKSKI TABORNIŠKI MNOGOBOJ

TABORNIŠKI OB SOČI

Letošnji republiški taborniški mnogoboj, deseti po vrsti, je bil v Tolminu od 25. do 27. avgusta. Nastopilo je 40 ekip iz vseh štirih okrajev. Najštevilnejše je bil zastopnik koprski okraj, ki si je v skupni oceni priboril prvo mesto, pred Mariborom, Ljubljano in Celjem. Dolenjski taborniki so postavili samo dve ekipi iz Brežic, med katerimi se je uveljavila ženska B ekipa, ki je dosegla med 10 skupinami tretje mesto. — Osem Novomeščanov je sodelovalo v sodniškem zboru. Izkazali so se kot dobri organizatorji in zanesljivi sodniki.

Razgibana pokrajina ob Soči bo ostala vsem udeležencem v lepem spominu. — Prihodnje leto bo republiški taborniški mnogoboj na Jesenicah. Prav bi bilo, da bi se Novomeščani zopet enkrat izkazali kot tekmovalci, kot so se v Kumrovcu leta 1956, v Ljubljani leta 1957 in v Mariboru leta 1959, ko so si priborili prvo mesto. M. D.

Mladinci državni prvaki v balinanju

4. septembra je bilo v Ljubljani državno mladinsko prvenstvo v balinanju. Tega prvenstva so se udeležile tudi ekipe Pionirja iz Novog mesta in Celuloze iz Krškega. Starostna meja je bila 22 let, naše ekipe pa so bile med najmlajšimi, saj je znašalo povprečje 16 let.

Nastopilo je 13 ekip iz Slovenije in Hrvaške. Zreb je nanesel, da sta se v predtekmovalju srečali ekipe Zagreba in Celulozarja. V tej tekmi so gladko zmagali mnogi starejši igralci reprezentance Zagreba z rezultatom 13:0. Ostalih dvanajst ekip je nato žreb razdelil v tri skupine. Pionir je prišel v močno skupino, kjer so bile ekipe Zabe, Obnove in Vjake (vse iz Ljubljane). Pionir je prvo igro izgubil proti Vjaki 13:7, Zaba pa je premagala Obnovo s 13:12. V drugi gri so mladi pionirjevi zaigrali brez treme in premagali Obnovo 13:8. Nato so ponovno igrali v Vjaki in ga gladko premagali s 13:4 ter se uvrstili med šest najboljših ekip.

Zreb je teh šest ponovno razdelil v dve skupini: v prvi so igrali Polje, Jadran in Pionir, v drugi pa Zagreb, Zaba in Rožna dolina. Tu so igrali vsak z vsakim. Pionir je v prvi igri premagal odlično ekipo Polja iz Ljubljane z visokim rez-

ultatom 13:4. Posebno se je odlikoval Glavič. V drugi igri je Polje premagalo krajevne rivala Jadran, Pionir pa je premagal Jadran s 13:7 ter se brez poraza uvrstil v finale četvorice skupno s Poljem. Iz druge skupine sta se plasirala Zagreb in Rožna dolina.

Finalne igre so se odvijale takole: Polje je premagalo Zagreb in postalo prvi finalist. Na sosednjem igrišču se je odvijala borba med Pionirjem in Rožno dolino. Po hudih borbi so zmagali Novomeščani z rezultatom 13:8.

V borbi za naslov državnega prvaka je Pionir ponovno naletel na ekipo Polja in zmagal 13:8. Tako so naši mladinci postali prvi državni mladinski prvaki v balinanju. Dravno mladinsko prvenstvo je bilo namreč letos šele prvo izvedeno.

Sedaj pa naj predstavim mladince, ki so postali državni prvaki: kapetan ekipe in tolkač Boris Glavič, star 15 let, dijak 2. razreda gimnazije. Drugi tolkač je Stane Jarc, star 15 let, dijak 2. razreda učiteljske. Prvi blizalec je bil Omar Harbaš, 18-letni delavec, doma iz Bosne. Drugi blizalec je še Pionir; to je Franc Drenik, star 14 let, učenec 7. razreda osnovne šole. Ekipa Pionirja je bila naj-

Ob otvoritvi asfaltnega rokometnega igrišča v Črnomlju

Prijeten sobotni večer so preživeli ljubitelji športa v Črnomlju dne 31. avgusta ob priliki otvoritve asfaltnega igrišča. Novo pridobitev so pozdravili športnih prireditelj željni gledalci, predvsem pa mladina, ki je vključena v TVD Partizan Črnomelj. Igrišče sicer ni v celoti dograjeno, vendar je pogled nanj prijeten, čeprav je izvajalcu zametilo, da delo ni opravljeno brez pomanjklivosti. Toda vmes so bile objektivne težave. Zahvalo za dograditve za služijo vsi, ki so kakorkoli pomagali pri tako potrebnih gradnjah. J. S.

Partizan (Črnomelj) : Svoboda (Ljubljana) 10:2 (5:2)

V otvoritveni nočni tekmi sta se srečali ženski vrsti. Igra je bila odlična. Predvsem je navdušilo domače moštvo, skoraj v celoti pomlajeno, ki je s smiselno, hitro in učinkovito igro porazilo renomiranega nasprotnika iz Ljubljane. Sam rezultat dovolj jasno kaže premoč domačink.

Celotni ekipi čestitamo in želimo, da je rezultat ne bi uspeval, pač pa da bi spodbudil k še večjim dosežkom. Želimo ji, da bi v prvem prvenstvenem srečanju v nedeljo v Ljubljani proti Slovanu uspeła. J. S.

Partizan (Črnomelj) Partizan (Kočevje) 19:16 (10:8)

Gostje, ki so bili okrepljeni, so domačine presenetili predvsem s ostro in hitro igro. Domačini se v začetku niso znašli, vendar so počasi uredili vrsto in si še v prvem polčasu zagotovili prednost, ki so jo v drugem polčasu samo še potrdili. Pri domači ekipi je viden napredek glede sistema igre, vendar se pozna neugrnost. V prihodnje bi bilo odpraviti še nekaj napak v obrambi. Za to pa ni skrbj, kajti trenerju Copu lahko zaupamo.

Obe ekipi sta s prikazano igro številne gledalce zadovoljile. Pri domačih lahko pohvalimo ekipo v celoti, z učinkovito igro pa se je še posebej izkazal Satošek, ki je sam dosegel 10 golov. J. S.

Turnir v Brežicah

V počastitev tedna »KOZJANSKO V BOJU« je brežiška OZTK 1. septembra organizirala rokometni turnir na igrišču »Partizana«. Vreme je bilo ugodno. Prireditelj je bila dobro organizirana. Nastopile so moške ekipe »Radeča«, »Celulozarja« iz Vidma-Krškega, »Partizana« iz Brežic, »Cerkelja« in »Krmelja«.

Rezultati dvoboja so naslednji: Celulozar : Cerkle 7:4 (2:2), Brežice : Radeča 3:5 (2:1), Krmelj : Cerkle 13:2 (8:0), Brežice : Krmelj 13:5 (6:4), Radeča : Celulozar 20:2 (11:1).

Pokal je v moški konkurenci zasluženo osvojila ekipa »Radeča«. V ženski konkurenci so nastopile ekipe »Trešnjevke« iz Zagreba, »Zagrebca« in »Brežice«. Pokal so osvojile rokometnice »Trešnjevke«, drugi je »Zagreb«, tretja pa ekipa domačega »Partizana«. AB

striženimi graničarskimi kotleti in dolgi brki. Vprašal sem ga, iz katere vasi je, a on mi je odgovoril: »Iz jedanaštev« — to je pomenilo iz jedanaštev kompanije. Proti turškim vpadom organizirana vojna granica je obstajala še tja do 70-ih let, ko so jo slednji dokončno ukinili. Več gorjanskih vasi gravitira na Sentjernej, Kostanjevico, Cerkle in Brežice.

Po teh krajih so nosili še do nedavnega zelo slikovito narodno nošo, ki je danes ni več, in zadnje ostanke orodja, tkanin in vezenin rešujemo še za muzeje kot tehnično, ornamentalno in zgodovinsko zanimivost. Ravno tod je še ohranjenih nekaj statev, ki jim pravijo »stara«. To je najstarejši tip tkalске priprave sploh in sega v stari Egipt, 1900 let pred n.š.

Danes ni tudi več tistih mejnikov, ki so omejevali svet v Gorjancih in Zumbreku kot nekakšno vojaško politično posebnost. Do leta 1919. niso imeli tam niti moške volilne pravice in Madžari se niso prav nič brigali za te obmejne kraje. Par starih graničarskih oficirjev je uživalo milostno penzijo petih forintov na mesec in to so bili baroni na Pokleku, katerih potomci žive še danes.

Iz turističnih in tudi ostalih gospodarskih razlogov bi bilo potrebno, da se zboljšajo cestne zveze čez Gorjance.

19-letna Vesna Breskvar si je že utrla pot v mladinsko državno reprezentanco v plavanju

predsednik CK LMJ, sedaj sekretar komiteja ZK Zagreba Mika Tripalo.

Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo navajati časov, doseženih v posameznih disciplinah.

Končna razvrstitev: POSK 22.054 točk, Celulozar 21.817, Primorje 21.083, Velež 20.217, Medveščak 19.382, Sibenik 18.218 in Rudar 14.987.

Splitski POSK se je z malenkostno prednostjo uvrstil pred Celulozarja ter se s tem plasiral v I. zvezno plavalno ligo. Uspeh Celulozarja je toliko bolj pomemben, če upoštevamo, da šteje Videm-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 13. septembra: Filip Sobota, 14. septembra: Jelenko Nedelja, 15. septembra: Nikodem Ponedeljek, 16. sept.: Ljudmila Torek, 17. septembra: Franciška Sreda, 18. septembra: Irena Četrtek, 19. septembra: Vitodrag

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so sprejeli pokojno ANO GORUPIC ROJ. RUS na njeni zadnji poti in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli iskreno sožalje, darovali cvetje in vence, ter pevcem za žalostinke iskrena hvala. Zahvaljujoči: mož Radko, svakinja Malči, in Slava ter bratje Ludvik, Lojze in Jože.

PROGLASILA

PRODAM 2500 kg sena in kravo, staro 5 let. Naslov v upravi lista (3309-63).
PRODAM kombinirano omaro in mizo. Novo mesto, Majde Silc 2. GARNITURO: kavč s tremi fotelji in mizico v odličnem stanju nujno prodam zaradi premajhnega stanovanja. Vzemem tudi dek. Naslov v upravi lista.
MOSKO ZIMSKO SUKNJO, ženski in otroški plašč ter več drugih oblačil, vse dobro ohranjeno, za menjenjem za lepa jabolka in nekaj krompirja ali prodam. Naslov v upravi lista.

NESREČE

Smrt pod visoko napetostjo...

9. septembra ob 6.30 se je smrtno ponesrečil Anton Cesar, vodja obrata električne centrale v Prečnu. Cesar se je to jutro mudil v nemilnem transformatorju, da bi sam odpravil neko napako na napravah. Pri tem pa ni bil izključen električni tok, ki ga Prečna dobiva iz brežiške elektrarne. Tok napetosti 3000 voltov je obratovodjo ubil. Leta 1916 rojeni Cesar je v prečnem električnem obratu delal že 25 let.

Nesreča je še eno opozorilo, kako ne bi smeli ravnati v prostoru, kjer je tok visoke napetosti, nedvomno pa se je pripetila zato, ker ponesrečenec ni upošteval opozoril in predpisov o varnosti, ki veljajo tudi v tem podjetju. Je tudi dovolj prepričljiv dokaz, da v takih prostorih ni priporočljivo nositi na sebi kovinskih predmetov, tudi če gre za navadne pločevinaste gumbe. V takih obratih bi morali navodila o varnosti še celo bolj upoštevati.

Utonila v Busenjaku

7. septembra je v potoku Busenjaku utonila 23-letna Ivana Mikec iz Skrijevega pri Sentrupertu. Okrog 18. ure je šla k potoku pral perilo. Med pranjem je dobila živčni napad, padla v vodo, in se zadušila.

Neprespan voznik

5. septembra nekaj minut po 5. uri se je na avtomobilski cesti pri Zalokah prevrnil s tovornjakom Milan Dešić iz Sremske Mitrovice. Neprespani Dešić je nazaj zapeljal na bankino, vozil po njej kakih 40 metrov in zavil s ceste. Nesreča ni terjala niti poškodb niti škode.

Prevrnjen tovornjak

V nepreglednem ovinku je pri kilometrskem kamnu 718 na avtomobilski cesti 7. septembra okrog polnoči zapeljal s ceste tovornjak, ki ga je vozil Stevan Ilić. Ilić je potoval s Catezo ob Savi proti Ljubljani, pri Ruhi vasi pa ga je zaneslo na levo in se je prevrnil. Na vozilu je za 300.000 din škoda.

POPRAVKI

V preteklo številko se je po krivdi tiskarne vrnilo več neobjavljenih del. V sestavi: »Tudi Novoles dela za Skopje«, objavljen na prvi strani, je tiskano: »Pa pogodbi morajo za te hišice, ki so namenjene poraženemu Skopju, dobaviti do konca septembra 800 kubičnih metrov...«, namesto pravilno: 80 kubičnih metrov. V sestavi: »Snovanje statuta - rešeno za odprte probleme«, objavljen na drugi strani, bi se moral drugi stavek drugega odstavka namesto: »To so komisije pri svetlih ekonomskih enot, od katerih sicer pričakujejo...«, pravilno glasiti: »To so komisije pri svetlih ekonomskih enot, od katerih sicer ne pričakujejo...«. In še tretja napaka, ki se je primerila v sestavi »Zobozdravstvo v slepi ulici«, objavljen na 4. strani: v spodnjem delu 3. stolpca je tiskano, ko govorimo o preselitvi otroške zobne poliklinike, da bi se ta morala seliti v Zavod za socialno varovanje, namesto pravilno v Zdravstveni dom.

Vse priizdane in bralce prosimo, naj nam napake oprostijo! Uredništvo.

PRODAM krojaški brzošivalni stroj Pfaff, ženski Singer in elektro-motor 5,5 k. s. Janez Zupancič, Biška vas 14, Mirna peč.

KUHARICA - lahko starejša - dobi službo. Hrastar, gostilna. Šmihel, Novo mesto.

ZENSKI PLAŠČ, moško obleko in par moških čevljev (št. 42) zamenjam za 5 metrov suhih bukovih, gabrovih ali hrastovih drv v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

GOSPODINSKO pomočnico sprejme štirčlanska družina. Serini, Novo mesto, Majde Silc 18.

DIJAKINJO (najraje iz ekonomske šole) sprejemem takoj na hrano in stanovanje v neposredni bližini šole. Naslov v upravi lista.

FRIZERSKO VAJENKO sprejemem takoj. Hrana in stanovanje je priskrbljeno. Frizer Novak, Trebnje.

SOBO, primerno za oblačilno stroko, iščem v Mirni peči. Naslov in ceno oddaje na upravi lista.

OPREMIJENO SOBO oddam dvema samskima osebam. Naslov v upravi lista (3312-63).

SPOZNATI ZELIM prijazno dekle, učiteljico ali kaj drugega, visoko 152 do 155 in 22 do 26 let staro. Resen odgovor v oglasni oddelček pod »Iskrenost«.

JOZE MIKOLIC, upok. iz Bendij št. 88, p. Brusnice, prosim vse, ki so bili z menoj zadnjega februarja 1944 odpuščeni iz zapora v Sant Gimignanu (Zimljano) Sieno v Italiji, ali vedo za njih naslov, da mi sporočijo. Stroške večkratno povrnem in ostanem trajno hvaležen.

Cisterna na mokrem asfaltu

Na cesti III. reda pri Lešnici je 7. septembra nenadoma zaneslo tovrstno cisterno, ki jo je vozil Rafael Teropiš. Nesreča se je pripetila na mokrem asfaltu v precej ostrem ovinku. Vozilo je bilo poškodovano za blizu 40 tisočakov.

Blokiran Opel-Rekord

Z osebnim avtomobilom znamke Opel Rekord se je 7. septembra okrog 19.15 peljal po avtomobilski cesti Franc Brodarič. Pri jezru so se mu zablokirala zadnja kolesa. Avto je najprej zanesel v levo, kjer je zadel ob kilometrski kamen, po prekucljanju pa se je spet postavil na kolesa. Škode je za 200.000 din. Do nesreče je prišlo zaradi okvare v diferencialu.

Prehitro na odcep

8. septembra ob 7.15 je z avtomobilske ceste prehitro zapeljal na odcep pri Karteljevem voznik osebnega avtomobila Filip Urh. Vozilo se je prevrnilo in obšlo na svoji strehi. Škode je blizu 150.000 din.

Istega dne pol ure kasneje je na istem mestu zaneslo tudi ameriškega državljanca Metoda Kosca, ki je bil namenjen v Novo mesto. Škode na njegovem vozilu je za okrog 20.000 din.

Premočan dotik

9. septembra so po avtomobilski cesti pri Poljanah potovali v koloni Ivankov Markus na tovornjaku, Ljubo Atanasov s tovornjo cisterno, Veljbor Danković pa v osebnem avtomobilu. Pri kamnu 740 se je Danković odločil prehiteti obe vozili pred seboj, hkrati pa je tudi Atanasov hotel prehiteti Markusov tovornjak. Pri istočasnem prehitovanju sta trčila cisterna in osebni avtomobil, pri čemer je nastalo za okrog milijon dinarjev škoda.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 13. SEPTEMBRA: 8.55 Pionirski tehnik - 9.25 Petkov dopoldanski koncert - 10.15 Pojo zabavni zbori - 11.00 Pozor, nimaš prednosti! - 12.15 KN: inž. Milica Oblak: Priprave za sajenje nasadov črnega ribeza - 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne - 13.30 Baročni intermezzo - 14.35 Češki pihalci - 15.15 Napotki za turiste - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Dragulji iz oper - 18.45 Iz naših kolektivov - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Majhni zabavni ansambli.

SOBOTA, 14. SEPTEMBRA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji - 9.25 V tricerističnem taktu - 10.15 Plošča v ploščo - 11.00 Pozor, nimaš prednosti! - 12.15 KN: inž. Jože Španing: Kako vskladiš seter ozimlin s 7-letnim načrtom v kmetijstvu - 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne - 13.30 Poletje, sonce in glasba - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 18.45 Novo v znanosti - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Po domače...

NEDELJA, 15. SEPTEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra: Bra-

KINO

Brestanica: 14. in 15. septembra italijanski film »Sladko življenje«, 18. septembra francoski film »Moderato cantabile«.

Brežice: 13. in 14. septembra jugoslovanski film »Obratuna«, 15. in 16. septembra ameriški film »Rio Bravo«, 18. in 19. septembra ameriški film »Borba za obstanek«.

Crnomelj: 13. in 15. septembra ameriški film »Traper Kelly«, 17. in 18. septembra ameriški film »Okus po medu«.

Dol. Toplice: 14. in 15. septembra ameriški film »Povabilo na ples«.

Kostanjevica na Krki: 15. septembra ameriški film »Zelezna zvezda«, 18. septembra ameriški film »Jaguar, gospodar džungel«.

Mokronog: 14. in 15. septembra

ameriški barvni film »Ob 3.10 za Junos«.

Novo mesto - Krka: od 13. do 18. septembra ameriški film »Nuna«, 17. septembra sovjetski film »Stava in dekleta«, 18. in 19. septembra nemški barvni film »Indijski nagrobni spomeniki«.

Sevnica: 14. in 15. septembra francoski film »Parizanka«, 18. septembra sovjetski film »Aleksander Nevski«.

Straža: 14. in 15. septembra jugoslovanski film »Osem nagradnih filmov«.

Smarjeta: 15. septembra slovenski film »Na svoji zemlji«.

Trebnje: 14. in 15. septembra mehiški barvni film »Pesem upornikov«.

Videm-Krško: 14. in 15. septembra sovjetski film »Sibirski legendas«.

Zužembek: 15. septembra ameriški barvni film »Ni imena na nabojcu«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD METLIKA

V avgustu je bila rojena ena deklica.

Poročili so se: Janko Badovinac, potnik, in Verica Popović, trgovska pomočnica, oba iz Ljubljane; Jože Nemanič, kovinobrnilec, in Stanka Pečarič, oba iz Metlike; Stanislav Stepan, poljedelec iz Bušinj vasi, in Franciška Simčič, delavka iz Metlike; Ivan Plut, krojač iz Kanade, in Ana Pečarič, predelka iz Drašič.

Umrli so: Angela Ivanetič, gospodinja iz Metlike, 58 let; Anton Rogan, kmečki delavec iz Gornje Lovkice, 76 let; Marija Savor, učiteljica iz Krašnje vrha, 75 let; Marko Plut, posestnik iz Drašič, 80 let; Marta Vukšič, oskrbovanka iz Metlike, 69 let.

MATICNI URAD STRAZA

V avgustu je bil rojen izven bolnišnice 1 deček.

Porok ni bilo.

Umrli je Jože Košlar, mizar iz Dolenje Straže, 68 let.

MATICNI URAD SEMIC

Izven bolnišnice je bila v avgustu rojena ena deklica.

Porok ni bilo.

Umrli sta: Marija Cesar, učiteljica s Hrba pri Cerovcu, 72 let; Matija Kofal, kmet iz Osojnika, 83 let.

MATICNI URAD VINICA

V avgustu je bila rojena izven bolnišnice ena deklica.

Porok in smrti ni bilo.

MATICNI URAD NOVO MESTO

Izven bolnišnice je bilo v avgustu rojenih 20 dečkov in 15 deklic.

Poročili so se: Branislav Segan - Franc, mizar iz Stopič, in Marija Lukan, delavka iz Romanje vasi; Stanislav Derganc, sofer iz Zaloga, in Marija Judež, kuharica iz Vel. Orehka; Dušan Jarc, učitelj iz Prečne, in Martina Fric, uslužbenka iz Soteske; Janez Gorenc, kurjač z Vrhovega, in Jožefa Perko, posvojenca Ule, uslužbenka iz Regerje vasi.

Umrli so: Franc Novak, kmet iz Zabrđi pri Mirni, 56 let; Janez Stubler, kmet iz Gor. Lovkic pri Metliki, 56 let; Marija Mrak, upokojenka iz Gabrja, 61 let; Jure Perla, posestnik iz Pravatine pri Odzu, 41 let; Anton Cesar, uslužbenec iz Prečne, 47 let; Jože Zadnjak, kmet iz Dol. Kamenc, 65 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Terezija Kralj iz Kapljiska - Jožica, Ana Stroj in iz Groblj - Silvestra, Tončka

Zaje iz Velikih Brusnic - Tomaža, Danica Maležič iz Trebnje - Andreja, Ljudmila Cirsni iz Straže - Milana, Anica Čelič iz Koroske vasi - Ivica, Marija Gole iz Zabe vasi - Srečka, Franciška Stepan iz Bušinj vasi - Stanka, Marija Bobnar iz Dolnjeja Podboršta - Ireno, Božica Rogič iz Zabe vasi - Branka in Brankica, Marija Udovc iz Gornje Težke vode - Marjanec, Anica Radešek s Krke - Andreja, Antonija Ajster iz Silnove - Andreja, Marija Kolenc iz Gorenje vasi - Vladimirja, Ana Gantar iz Crmošnjic - Leopolda, Cvetka Slak iz Trebnje - Gordano, Nada Jakofčič iz Crmošnjic - Ireno, Justina Strmec iz Brleza - Roberta, Jožica Uhernik iz Otočca - deklica, Marija Hren iz Cikave - deklica, Marija Sašek iz Dolnjeja Suhadola - deklica, Antonija Muhič iz Hudega - deklica, Joža Starič iz Lukovka - deklica, Fanika Novak iz Gornje Straže - deklica, Marija Kocjančič iz Kočevja - deklica, Marija Božič iz Jurne vasi - deklica, Marija Hrovat iz Dolnjih Sušic - deklica, Ladislava Besek s Potoka - deklica, Terezija Hočevar iz Bršlina - deklica, Marija Kobe iz Crnomlja - deklica.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Dirnbek iz Podgorja - Romano, Nežika Sekorjanja iz Zg. Obreže - Petra, Antonija Benčin iz Loga - Danico, Marija Smajdelj iz Brežic - Moniko, Antonija Cernelič iz Pavlove vasi - Igorja, Jožefa Proselo iz Rigone - Stanko, Marija Kvendarc iz Velikega dola - Mirana, Jožica Rožanc iz Brezja - Marinko.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Nande Požun, delavec iz Kočevja, si je na cirkularni poškodovani prsti desne roke; Cvetko Kupilnik, sin delavca iz Gornjih Kamenc, se je z vrel vodo opekkel po telesu; Franc Cukajne, posestnik iz Dolnje vasi, je padel in si poškodovale levo roko; Jože Boroko, rudar iz Reštanj, je padel 30 metrov globoko in si poškodovale glavo in levo nogo; Ivan Rob, delavec iz Mihovce, se je s sekro usekal v palec leve roke; Alojz Gasvoda, avtomehanič iz Crmošnjic, je padel z motorjem in si poškodovale desno koleno in desno roko; Ivan Virant, osební upokojenec iz Gornje Straže, je padel z lestve in udaril z levo roko po šipi; Milan Majcen, sin mesarja iz Sentjerneja, je padel in si po-

12.25 Domači napavi za prijetno opoldne - 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe - 14.45 Dvofakove Ciganske melodije - 15.30 V torek na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.10 Planinska odaja: Odmevi z gora... - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Povezke z blejskih festivalov.

SREDA, 18. SEPTEMBRA: 8.55 Pisan svet pravilje in zgodbe - 9.25 Povezke v sredo dopoldne - 10.30 Oglek in zdravje - 11.00 Pozor, nimaš prednosti! - 12.15 KN: inž. Viktor Herman: Izkusnje pri osuševanju barskih šotnih tal - 13.15 Obvestila in zabavna glasba - 14.35 Novosti iz naše fonoteke - 15.15 Zabavna glasba - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Promenadni koncert - 18.45 Ljudski parlament - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Štirikrat petnajst - 21.00 Glasbena medigra.

ČETRTEK, 19. SEPTEMBRA: 8.30 Portret v miniaturi - 9.25 Četrtek dopoldanski operni spored - 10.15 Jac Bonset: Iz stare Holandije: Niz 12 skladb za klavir - 11.00 Pozor, nimaš prednosti! - 12.15 KN: inž. Adolf Cizej: Proizvodnja mleka v šolskem obratu v Mariboru - 12.25 Domači napavi za prijetno opoldne - 13.30 Zvenede kaske - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba - 16.00 Vsak dan za vas - 17.45 Zabavna glasba - 18.10 Turistična odaja - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Četrtek večer domaćih pesmi in napevov.

12.25 Domači napavi za prijetno opoldne - 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe - 14.45 Dvofakove Ciganske melodije - 15.30 V torek na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.10 Planinska odaja: Odmevi z gora... - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Povezke z blejskih festivalov.

»DOLENJKA«

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO V NOVEM MESTU

obvešča vse cenjene potrošnike, da se je prodajalna

»OPREMA«

ki prodaja pohištvo in opremo, začasno

preselila

iz lokala na Glavnem trgu št. 3 v skladiščne prostore v Sokolski ulici (nasproti Doma JNA) Priporoča se za nakupe cenjenim potrošnikom v novih prodajnih prostorih in jih vabi naj se poslužujejo ugodnosti, ki jih nudi podjetje kupcem t. j., da do oddaljenosti 3 km dostavlja kupcem blago brezplačno na dom.

S SODIŠČA

S stolom po glavi

V gostilni na Uršnih selih so fantje popivali in kot običajno postali preveč korajžni. Med njimi je bil tudi Martin Sekula, ki je kar na lepeh zagrabil Jožeta Vidmarja za lase, nato pa ga je tresel s stolom po glavi, da je bil ves krvav. V zagovoru je navedel, da je to storil zaradi tega, ker ga je prejšnji dan Vidmar nekaj zmerjal. Ko ga je naslednji dan zagledal v gostilni in ko je vino že storilo svoje, je Vidmarja udaril...

Sodišče v Novem mestu mu je prisodilo 15.000 din kazni in plačilo sodnega postopka. Na civilni pravdi pa bodo razpravljali o tem, koliko mora Vidmarju odšteti na bolečine.

Ženo je ubil

2. septembra nekaj po 2. uri zjutraj je Jože Marj, upokojenec iz Gabrja, napadel svojo ženo Marijo, staro 61 let, in jo s kladičkom v motiko tolkel po glavi. Hudo ranjeno so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je že istega dne popadla pod nož. Preiskava je v teku.

Naročite domači tednik

bratu ali sinu, ki je pri vojakihi!

DELAJSKA UNIVERZA V NOVEM MESTU

razpisuje

tečaj za tuje jezike

in sicer: angleški, nemški, italijanski, ruski in esperanto.

Tečajji bodo trajali od oktobra do konca aprila, pouk pa bo po štiri ure tedensko. Tečajji bodo na učiteljsko Novo mesto za jezike, za katere bo vsaj 20 prijavljenec.

Prijavite se lahko pri svojih SP ali pa pri DU, Glavni trg 7 (Rotovž), soba 13 do 25. 9. 1963.

OBVESTILA

OBJAVA

Živinski sejem, ki bi moral biti 14. septembra v Sevnici, je zaradi sveničnega občinskega praznika preložen na 21. september.

VEČERNA OSNOVNA SOLA

Orientalsko vpisovanje v I. in II. tečaj večerne osnovne šole je na osnovni šoli Katje Rupena v Novem mestu do 28. septembra 1963 v dopoldanskem in popoldanskem času v pisarni tajništva.

2 LETI BO LAHKO PREMIŠLJEVALA

Lani je bila kot blagajničarka pri podjetju »Bore« Dol. Toplice zaposlena NADA ROŽANČ, ki je imela okoli 50.000 din mesečnih prejemkov. Plača pa ji ni bila dosti za življenje, kakršnega si je zamislila, zato si je v podjetju postopoma priladala še manjše zneske za priobližje, ki pa so v nekaj mesecih narasli na 568.788 din. Goljufala je na ta način, da je dobavnice od prodaje izdelkov in materiala na drobno uničevala, denar pa spravila v žep. Tako je od marca do konca leta uničila 134 dobavnice, razen tega pa vzela v podjetju za 56.740 din izdelkov, ki jih tudi ni plačala.

Ko je videla, da so ji prišli na sled, je šla iz službe domov, napisala direktorju ganljivo pismo, v katerem mu je razložila svojo osebno dramo, ki naj bi jo pripeljala na pot goljufije, in poizkusila napraviti samomor.

Novomeško sodišče je pred te-

dni ta primer obravnavalo. Obtoženka je priznala, da je ponesrečeno zaplenila denar, sodnikom pa je skušala navesti, da je kradla zato, ker jo je neki prijatelj izsiljeval in ji grozil, da bo dal v javnost njena pisma. Ko je bil ta prijatelj zaslišan, pa je pokazal potrdilo oziroma zadolžnico, iz katere je bilo razvidno, da Rožančeva njemu dolguje 80.000 din. Pravilici o njeni osebnosti tragediji seveda niso mogli verjeti, zato so ji sodniki odmerili kazen: 2 leti in 6 mesecev strogega zaporu ter prepoved opravljanja službe, s katero je zvezano samostojno razpolaganje ali ravnanje z družbenim premoženjem za 3. leta. Podjetju pa bo morala povrniti povzročeno škodo.

Rožančeva se je pritožila, vrhovno sodišče ji je, upoštevaje, da ima 11-letnega otroka, za katera mora skrbeti, znižalo kazno na 2 leti.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbor SOD. Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni odgovorni urednik), Rja Bačar, Milos Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 906-11-608-8 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 1 - Poštni predal 33 - Telefon 21-227 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani